

Déli Hírlap

TIŢIŞOARA, L. Piaţa Brătianu No. 3.
Telefon: 28-10.
Redacţia şi administraţia:

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934/1938
Trib. Timişoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

Nagy gyászpompával temették el Calinescu Armand miniszterelnököt

A szónokok megható gyászbeszédben méltatták a meggyilkolt államférfi érdemeit
A temetésen megjelent Őfelsége a király
A magyarság szónokának beszéde nagy hatást váltott ki

A nagy temetés lefolyt. Permetező esőben kezdődött a gyászszertartás, mintha az ég küldte volna könnyeit a ravatalra, ahol a romániai közélet utolsó másfél esztendejének történelmi hőse fektült. Majd kiderült és napsugár játszadozott a koporsón, a gyászkocsit roskadásig borító koszorúk virágszirmain. Ború és derű: Calinescu Armand életének, végteleink jelképei rajzolódtak fel a mennyboltra. Majd délután a királysírok közelében, Curtea de Argesben átadták a földnek a meggyilkolt államférfi holttestét és ezzel lezárult az az élet, amely valóban sok áldozatkészséget és hűséget jelentett. A részvét nagy és őszinte volt és abból kivette részét a magyar népkisebbség is, amelynek szónoka részéről az őszinte fájdalom és elismerés hangjai szóltak meg.

A temetés lefolyásáról alábbi helyszíni tudósításunk számol be.

Gyülekezés az Ateneul kertjében

Bucurestiből jelentik: Vasárnap reggel már a korai órákban az Ateneul Român környékét elzárták a forgalomtól. A Calea Victoriei, a Franklin-uca és a Grivitei-körúton végig diszruhás rendőrség állott sorfalat és mögöttük állottak a katonai csapatok. Az Ateneul Român előtt a kordonon kívül ezrekre menő tömeg állott, hogy megadja a végős tisztességet. Az Ateneul kertjében gyülekeztek az előkelőségek. Nyolc órakor futott be az első autó és ettől kezdve a gyengén csepegő esőben gyülekeztek a diszruhás notabilitások, akiknek sorában tulnyomó a Nemzeti Újjászületés Frontjának kék és fekete egyenruhája. Az Ateneul lépcsőjén Marinescu Gabriel tábornok belügyminiszter személyesen ellenőrizte Pasximade fővárosi kvesztor társaságában a rend fenntartását. Megjelentek csakhamar elhelyezkednek abban a sorrendben, ahogy az a programban foglaltatott. Odabenn

a díszesarnokban áll a ravatal, amelynek jobb oldalán a mélyen lecsújtó özvegy zokog, fíra támaszkodva.

A koporsó baloldalán a tábornoki kar fényes egyenruhában. A háttérben az Újjászületés Frontjának igazgatósági tagjai húzódnak meg. Kinn a kertben állottak fel a front parlamenti tagjai, a Mihai Viteazul lövegjai, a volt miniszterek és a magasabb állami funkcionáriusok. A csoport élén Argesanu tábornok miniszterelnök, a kormány tagjaival. A semmitőszéki bírák kék és fekete, az ügyészség tagjai vörös tallárban jelentek meg. Amikor a koporsót a kertben elhelyezik, utána kivonul Nicodem pátriárka a görög keleti egyház metropolitái és püspökei kíséretében. A papság mellett helyezkedik el a Carmen énekkar és a filharmonikus zenekar. Percek alatt ellepi a koporsót a koszorúk és csokorok tengere, amelyeknek tetején kimagaslík Őfelsége, a király vörös gladiola koszorúja.

AZ ORSZÁG ELŐKELŐSÉGEI A RAVATAL KÖRÜL

A várakozás pillanatában följegyezhetjük a jelenlévő notabilitásokat: Ernest Udreanu udvari miniszter, I. Flondor, Mocioni, Iliasevici tábornok, Rusescu és Mihalescu ezredesek, Ilie Radu órnagy képviselik az udvart. A megjelent királyi tanácsosok ezek: Arthur Vaitoianu tábornok, Al. Vaidavoevod, Nicolae Iorga, C. Anghelescu dr., Gh. Miromnescu, Gh. Tatarescu és Constantin Argeseanu, a szenátus elnöke. Mellettük a kormány tagjai, továbbá Teofil Sidorovici országgyűlési parancsnok, I. Lugosianu, D. Gusti, Alexianu helytartó, Dombrowski tábornok főpolgármester, I. Gr. Perieteanu, Petre

Antonescu, Victor Valcovici, Ion Mitilineu, Eugen Bianu. A semmitőszék részéről Andrei Radulescu főelnök vezetésével megjelentek az összes bírák, továbbá Viforeanu főügyész, táblai és törvényszéki bírák és ügyészek, Turbatu tábornok, a legfőbb katonai bíróság elnöke, Dan Pascu alezredes, a katonai cenzurahivatal főnöke. Külön csoportot képeztek a hadsereg előkelőségei, akiknek élén Florian Atanescu, a vezérkar főnöke, Jacobici tábornok, a II. hadtest parancsnoka volt. Kézzel 9 óra előtt testületileg vonult be a kertbe a diplomáciai kar, dékánjának, Cassulo Andrea pápai nunciusnak vezetésével. A magyar népkisebbségek részéről gróf Bánfy Miklós a Romániai Magyar Népközösség elnöke, Szász Pál dr. szenátor, Bartha Ignác dr. és Péter János képviselő jelentek meg.

MEGÉRKEZIK ŐFELSÉGE A KIRÁLY.

Pont 9 óra van, amikor a kert elé érkezik II. Carol király autója, amelyből Őfelsége szállt ki Mihai nagyvajda társaságában. Az autót követik a parancsőrök, Őfelségén

Beszél Argesanu miniszterelnök

A pátriárka megható szavai után Gh. Argesanu tábornok-miniszterelnök tartott beszédet, amelyben többek között ezeket mondotta:

— Valódi rátermettségét életének utolsó állomása igazolta, amikor súlyos külső és belső kötelességeket oldott meg. Sírát Téged az ország, sírát a királyod, aki nem fogja elfelejteni, hogy hálás legyen érdemeidért és szolgálataidért. Maga hozta el utolsó üdvözlését és előttünk hullajtja könnyeit, amely tanúbizonnyítéka annak, hogy hazád és királyod mennyire szeretted. Neved a legjobbak nevei között marad.

Argetoianu, a szenátus elnöke beszédében kihangsúlyozta, hogy az országgyűlés gyámolításába veszi az elhunyt özvegyét és fiát, mert a nagy család: az egész ország, szeretettel karolja át Călinescu volt miniszterelnök kis családját.

A MEGGYILKOLT MINISZTERELNÖK EMBERI PORTREJA.

Prof. Victor Valcovici, mint az Újjászületés Frontjának vezértitkára beszélt, majd Vaida-Voevod Alexandru, mint a Kamara elnöke tartotta meg a gyászszertartás záróbeszédét:

— Mennyi tévelygés van az emberi életben. Ha csak arra szorítottok, hogy az élettani szükségleteinket elégítsük ki, az életet nem volna érdemes élni. A hit, az emberszeretet, az erkölcs ad tartalmat az életnek és ezáltal felemeli az em-

a gárda zászlóalj egyenruhája van, vállán pedig a Mihai Viteazul rend fehér köpenye.

Mihai nagyvajda a hegyi vadász zászlóalj főhadnagy egyenruhájába öltözött. Őfelsége és a nagyvajda a koporsó baloldalán foglalnak helyet és az egyházi szertartás befejezéséig ott maradnak.

Kézzel Őfelsége megérkezése után a filharmonikus zenekar Wagner halotti indulóját intónálja, amelynek elhangzása után kezdődött a gyászistentisztelet. Az istentiszteletet Nicodem pátriárka végzi Nicolae erdélyi metropolita asszisztálásával. Az istentisztelet alatt az egyházi énekeket a Carmen dalkör adta elő. Utána Nicodem pátriárka tartott beszédet:

— Gyászoló közönség. Itt állunk egy nagy román előrelátó államférfi, a Trón egy hű tanácsosának koporsója előtt. A becsület posztján vitézül elesett. Amikor a hazának és a nemzetnek olyan nagy szüksége volt rá, bűnös kezek rövidítették meg az életét. Borzalmas bűn volt ez, büntették az emberi és Isteni törvények. Amikor egy ember ölnék meg, az az ember ellen intézett merénylet, de amikor aktív államférfi ellen intéznek gyilkos bűncselekményt, akkor a nemzetet és államot támadták meg és ennek kétszeres büntetése van. Aki ilyen bűncselekményt követ el, az alávalóbb tettet követ el, mint amire az állat képes. Ha valamely gazdasági udvaron két kutya csontért marakodik és megjelenik a farkas, akkor a kutyaqk otthagyják a csontot és együtt védekeznek a farkas ellen. Nem magukat, hanem a gazdájuk udvarát védik. Tehát léteznek emberek, akik még az állatnál is aljasabbak. De ez a bűncselekmény, amely bennünket gyászba borítva, az már meg van büntetve, amint az Uristen mondta abban a legrégebbi írásban, amely a közte és az ember közötti kötelékről beszél: követelni fogom testvéreik kezéből az embernek vétét és aki emberi vért ont, annak ontassék ki a vére. És a Megváltó Jézus Krisztus mondomta: — Aki kardot ragad másra, az karddal pusztíttassék. Ime tehát, összefüggés van az isteni és emberi törvények között. Nem nyeri el Isten kegyelmét az, aki ezt a gyászt okozta. Te pedig, kiváló hazafi, a Trón hű tanácsosa, a jogrend őre, a Haza fáradszatólan strajerje, Hozzád nem fordulhatunk más szóval, mint azzal, hogy boldog az az út, amelyre most elindulsz, mert az égi Atya készíti szállást számokra a mennyekben, ahol nincs siránkozás, fájdalom, szomorúság, csak végtelen élet. Imával kísérjük az utadat és azzal a fogadalommal, hogy mindig drága lesz a reád való emlékezés. Örök legyen üdvözlésed. Amen!

te, az hideg, számító, agy-embernek tarthatta, de akinek alkalmá volt közelebb megismerni, aki ismertem mosolyának varázst, tudta, hogy lelke milyé nyílik meg a szerencsétlenek számára, az tudta, hogy mi lakozik Calinescu Armandban, ebben az emberi testben, amely intenzíve fogta fel

II. Carol király részvéte

A gyászbeszéd elhangzása után a karének hangjai mellett öfélése a király elhagyta eddigi helyét és az özvegy és Calinescu fia elé lépett, akiknek részvétét fejezte ki. Ezután parancsörtszjei kíséretében II. Carol király elhagyta az Ateuente. Odakint rövid vezényszavak hangzanak el. A század tiszteleg, a kertben

a Front fehér ruhába öltözött tagjai vállukra emelik a koporsót,

amely után a család két tagja indul meg, mögöttük Mihai nagyvajda. A kertből hőmpolyóg a nép a Callea Victorieire. A menet megindul.

A VÉGELETHATLAN GYÁSZMENET.

Délelőtt negyed 11 óra van. A város va mennyi templomának harangja megszólal. A gyászmenet élén Coroama tábornok, a gyászszertartás főrendezője halad. Utána egy szakasz csendőr következik, majd a kuszoru kocsi, a klérus tagjai Nicodem pátriárkával az élen és azok a katonatisztek, akik az elhunyt érdemrendjeit viszik. Néhány méteres távolságban következik ezután az ágyutalp, amelyen a koporsót elhelyezték. A koporsót a nemzeti zászló és számos virágkoszoru borítja. Az elhunyt államférfiut vivő ágyutalp két oldalán a kormány tagjai, a királyi tanácsosok haladnak, továbbá Andrei Radulescu semmitőző ki főelnökkel az élen a semmitőzői bírák, majd Ciuperca tábornok, volt miniszter, Iacobici tábornok, a nagyvezérkar főnöke, valamint Tenescu és Dumitrescu Petre tábornokok. Közvetlenül a koporsók mögött lépdel az özvegy, Calinescu Armand fia és a család többi tagjai. Utánuk Mihai nagyvajda haladt, aki az elhunyt miniszterelnök földi maradványait egészen a pályaudvarig kísérte. A sorrend ezután a következő volt: az udvar katonái és polgári tagjai, Gh. Argescu tábornok-miniszterelnök, a királyi tanácsosok, a törvényhozó házak elnökei, a kormány tagjai, Teofil Bidorovici országőr parancsnok, Gusti tanár, a társadalmi szolgálat elnöke, a diplomáciai testület tagjai és a katonai attasék, Alexianu tanár, királyi helytartó, a Nemzeti Ujjászületés Frontjának vezetői, a törvényhozás két házának tagjai, a Nemzeti Ujjászületés Frontja legfelsőbb tanácsának tagjai, Petre Georgescu tábornok, a Nemzeti Ujjászületés gárdájának parancsnoka, a Mihai Viteazul rend lovagjai, a polgári és katonai hatóságok magasztalói és a bírák. Végül a különböző egyesületek képviselői és a különböző fegyvernemek egy-egy zászlóalja zárta be a menetet.

A strada Franklin, calea Victoriei és calea Grivei két oldalán katonaság sorakozott fel. A hadsereg mögött az országőrök, a fővárosi iskolák tanulói, az állami tisztviselők, a különböző kulturális egyesületek és szövetségeik küldöttsége foglalt helyett. A járdákat mindazonon az utvonalakon, amerre a gyászmenet elhaladt, tizezrekre menő tömeg lepte el.

DÉLI 12 ÓRA: A GYÁSZVONAT ELHAGYJA BUCURESTIT.

Miután a menet a pályaudvarra érkezett, a koporsót leemelték az ágyutalpról és a pereron helyezték el, ahol a katonai egységek elvonultak előtte. Közben egy század és a Nemzeti Ujjászületés Frontjának egyik gárdája zászlóval tisztelgett az utolsó útjára indult Calinescu Armand előtt. Ezután rövid gyászszertartás következett, majd

a hadsereg jelenlévő egységeinek tisztelgése közben a koporsót a halotti vagonba helyezték.

Ugyancsak itt foglaltak helyet Mihai nagyvajda, az udvar tagjai, a miniszterelnök, Nicodem pátriárka, a királyi tanácsosok, a törvényhozás két házának elnöke, a kormány tagjai, az országőr parancsnok, a társadalmi szolgálat elnöke, Bucegi tartomány ki-

a lélek rezgéseit. Ritka tulajdonságokkal bíró politikus volt. Minden értéket, ami benne volt, a hazának áldozta. A Kamara képviselőtében mondok búcsút Calinescu Armandnak és Isten az igazak között adjon számára helyet.

rályi helytartója, a nagyvezérkar főnöke, a Nemzeti Ujjászületés Frontjának és gárdájának vezetői, a képviselőház és a szenátus tagjai, a Mihai Viteazul rend küldöttsége és a sajtó képviselői.

Pontban déli 12 órakor kivezényelt század tisztelgett, a katonai zenekar gyászindulóba kezdett, miközben a halotti vonat kigördült a pályaudvarról, hogy a tragikus körülmények között elhunyt miniszterelnök holttestét Curtea de Argesbe vigye.

TEMETÉS CURTEA DE ARGESBEN

A Curtea de Argesi állomáson már fél 3 óra előtt megjelentek a klérus, a hivatalos személyiségek, valamint a helyi hatóságok tagjai. Ezeknek kívül az állomásra kivezényelték az egyik gyalogos ezred századát. A halottas vonat pontban 2 óra 45 perckor gördült be méltóságteljesen a Curtea de Argesi állomásra. A szerelvény, valamint az állomás épülete gyászfátyolos nemzeti színű zászlókkal volt díszítve. Az a vagon, amelyben Calinescu Armand elhunyt miniszterelnök földi maradványait szállított-

Ezután a romániai magyar népkisebbség részéről Bartha Ignác dr. képviselő a következő beszédet mondotta:

Királyi Fenség!

Mélyen tisztelt gyászoló közönség!

A romániai magyar népkisebbség mélyen felháborodva a gyilkos tett fölött, ösztöne részvétellel hajlja meg a koporsó előtt, mely körül az egész nemzet sír, a hála zászlaját. A nagy halott kezdeményezője volt ugyanis a romániai népkisebbségek új alapokon való szervezésének, melynek célja a román nemzet és a népkisebbségek közötti megértés. A nagy halott a királyi trón új tanácsadója és az ország első polgára, a királyi akarat értelmében megtudta érteni a történelmi pillanatot és jó szándékkal nyújtotta kezét a magyar nép-

Elismerés a kisebbségi népek együttérzéséről

A Romániában élő népi kisebbségek képviselőinek Calinescu volt miniszterelnök temetésén elhangzott beszédeiről a Timpul a következőket írja: Darta Ignác dr. a magyar, Hans Kaufmensch pedig a német kisebbségek nevében ítélték el a gyalázatos megnyilatást, majd pedig hazaszeretetről meleg szavakban fejezték ki népkisebbségeik nevében szinte fájdalomukat. Olyan népek nevében beszéltek, amelyek nem románok, de

itt élnek közöttünk és magukévá tették összes kívánságainkat és a hazát ért szenvedéseket a maguk szenvedéseiknek tekintik.

Nem lehetett volna szebb szavakat használni egy olyan férfi ténykedésének dicséretére, aki szakadatlanul hazája nagysága érdekében dolgozott és nem lehetett volna elítélőbb szavakat alkalmazni azokkal szemben, akik elárulták a hazát és a népet büntetlül.

A Curentul így ír: A volt miniszterelnök a vezér helyéről különös figyelmet szentelt a kisebbségi problémáknak és a legszerencsésebb megoldást alkalmazta. A legnehezebb pillanatokban igen rövid idő alatt sikerült Calinescu Armandnak megvalósítani azt az elvet, hogy

nemzetiség és valláskülönbőség nélkül a kisebbség lojálisan együttműködjön a közös hazájáért és fejlődésére.

Végso célja az volt, hogy az ország erős legyen és

Temesvár gyászolja Calinescu Armandot

A temesvári görög keleti román székesegyházban vasárnap délelőtt tizenegy órakor meghatározott gyászistentisztelet volt a meggyilkolt Calinescu Armand miniszterelnökért. Az istentisztelet nagy papi segédlettel Tiucra Patrichie dr. főesperes tartotta. A székesegyházban jelen voltak a katonai és polgári hatóságok fejei is. Clupe George dr. királyi helytartósági vezetőtitkár a helytartóság, Popovici Virgil ezredes-prefektus a megye, Tieran Emil dr. főpolgármester a városi tisztviselők küldöttségét vezette. Ott voltak ezenkívül Sava Cor-

ta, pontosan az állomás épületével szemben áll meg, majd kezdetét vette az egyházi szertartás. A vonatból egymásután szálltak le öfénése Mihai nagyvajda, a család tagjai, a pátriárka és a vonatba utazott meghívott előkelőségek. Amikor a nemzeti nagy halottjának koporsóját a miniszterek és a Mihai Viteazul rend tagjai leemelték a gyászkoszóból megkondultak a curtea de Argesi harangok. Az egyházi szertartást Nicodem pátriárka végezte fényes papi segédlettel. A koporsót ezután egy zöldágakkal díszített szekerre helyezték, amelyet hat ököre vontatott. A gyászmenet élén egy tiszti küldöttség haladt, amely az elhunyt kitüntetéseit vitte. A tiszti küldöttségben helyet foglalt a nagyvezérkar főnöke is, majd a halottas kocsi után Mihai nagyvajda utána az elhunyt családjának tagjai, Argescu tábornok miniszterelnök, Sidorovici országőr-parancsnok és a többi előkelőségek haladtak. A menetet parasztküldöttség zárta le, akik ezzel rótták le utolsó tiszteletüket a nemzet nagy halottja iránt. Állandó harangzugás közepette az uttesteken feketelő, hatalmas tömegek sorfala között, méltóságteljesen haladt a gyászmenet a temető felé.

Három óra 50 perckor érkezett meg a gyászmenet a curtea de Argesi temetőbe, ahol tovább folytatódott az egyházi szertartás. A sirboltnál Nicodem Lungu tartott gyászbeszédet és többek között a következőket mondotta:

— Calinescu Armand, az elhunyt miniszterelnök elhivatottsága volt, hogy megmentsen egy népet és egy országot.

A magyarság szónoka beszél

kisebbség felé. Ezáltal lehetőség nyílt a harmonikus együttélésre. Ő elment közülünk előbb, mielőtt ezt a művet befejezhetné volna. Igérjük, hogy a magunk részéről folytatjuk és befejezünk óhajtuk ezt a munkát. Fájdalommal eltelve zárjuk le szavainkat: Calinescu Armand neve halhatatlan. Ezt a nevet a magyarság is megbecsüléssel és tisztelettel fogja megőrizni.

Ezután a német kisebbség képviselője fejezte ki gyászbeszéd keretében az ország német kisebbségének együttérzését a nemzet nagy gyászát alkalmából.

A gyászszertartás befejezése után örök nyugalomra helyezték Calinescu volt miniszterelnököt a nemzet nagy halottjának holttestét, majd Mihai nagyvajda részvétét fejezte ki a család tagjainak

a hazaszeretet szelleme hassa át a lakosságot. A kisebbségi statutumban leszögezte azt aényt, hogy

a kisebbségek is hasznos részel az országnak és nagyban hozzájárulnak a belső rend biztosításához.

A kisebbségek képviselői a miniszterelnök temetésén kegyelettel emlékeztek meg érdemeiről és ez a kegyelet egyben biztositéka annak is, hogy a kisebbségek mindenkor mellettük fognak állni örökmeinkben és fájdalmainkban.

A többi napilapok is a legnagyobb elismeréssel hangján nyilatkoznak a magyar és német kisebbség magatartásáról, amely nem habozott e nehéz órákban a román nép mellé állni, amellé a nép mellé, amely kész volt a kisebbségek jogainak elismerésére

GYÁSZISTENTISZTELET LONDONBAN.

Londonból jelentik: A londoni görög keleti templomban vasárnap gyászistentisztelet volt Calinescu Armand miniszterelnök lelkiüdvéért. A gyászistentiszteleten Chamberlain miniszterelnök és Halifax külügyminiszter is képviseltette magát.

AZ ÖZVEGY NYUGDÍJA

A Monitorul Oficial mai száma rendeletörvényekkel közli, amelynek értelmében Adela Calinescu, az elhunyt miniszterelnök özvegye havi ötvenezer leles életjáradékot kap október elsejéi hatállyal. Az életjáradék mentes minden jelenlegi és eljövendő adó alól.

nel rendőrségi vezérfelügyelő, Gritta Ovidiu rendőrkésztor és sokan mások.

A katolikus püspöki székesegyházban vasárnap délelőtt tizenegy órakor szintén volt gyászistentisztelet Calinescu Armand miniszterelnök lelki üdvéért. A szertartást a diszes katófalak előtt Kayser Lajos nagyrépost végezte és azon megjelentek Pacha Agoston megyés püspök, a káptalan tagjai teljes számban, a központi papság, az összes hatóságok képviselői, valamint nagyszámú közönség. Gyászistentisztelet volt ezenfelül a többi temesvári templomban is.

DELI HIRLAP

Bucurestiben minden újságkioszkban **kapható**

Kérje a DELI HIRLAPOT

CAPITOL-ban

ma, keddtől kezdve

A ZÖLD FRAKK

Elsőrangú satirikus vigjáték, kiváló humorral és vigsággal — A főszerepekben:

ELVIRA POPESCU
Jules Berry, André Lefaur, Victor Boucher

Brauchitsch tábornok átvette a nyugati front vezérletét

Német-olasz-orsz szerződést kötnek

Moscicky lengyel köztársasági elnök nem itéli el Németországot

Anglia nem akarja meghallgatni Mussolini békejavaslatát

Beterjesztették az amerikai embargo-törvényt

Milánóból jelentik: A Regime Fascista jelenti, hogy Brauchitsch tábornok, a német hadsereg főparancsnoka, most már a nyugati fronton marad. Németország számára csak epizód a lengyelországi hadjárat. Most már dönteni kell, hogy béke legyen, vagy pedig a háború még borzalmasabbá válik és ebbe más nemzetek is belesodródhatnak — a milánói olasz lap értesülése szerint. (Dunaposta.)

Harctéri helyzet

Nyolc francia repülőgépet lőttek le

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda jelenti: A legfelsőbb német hadvezetőség harctéri közleménye:

A német és orosz csapatok mozgulatai módra, a legkedvezőbb légkörben folynak az előre megállapított demarkációs vonal környékén. A német harci repülők több ízben sikeresen támadták Varsó katonai célpontjait. — A nyugati fronton szórványos tüzérségi és felderítő műveletek folytak mindkét oldalon. A légi harcok során nyolc francia repülőgépet lelőttek a németek. Egy német tengeralattjáró elsüllyesztett egy angol torpedórombolót. A kereskedelmi háború is hasonló sikerekkel jár. (Radiopress.)

Berlinből jelentik: A német véderőfőparancsnokság jelentésével kapcsolatban a Deutscher Dienst közli, hogy a német csapatoknak a demarkációs vonal irányában való mozgulatai során Breszt-Litovszkban ünnepélyes külsőségek között történt meg a csapatok felváltása. Ennek során a német, majd utánuk az orosz csapatok díszmenetben vonultak el a városban a német és orosz vezérkar előtt. (Radiopress.)

TÁMADÁS A HELAI LENGYEL ÁLLÁSOK ELLEN

Berlinből jelentik: (Dunaposta.) A német véderő főparancsnokság jelentése szerint a német csapatok a keleti arcvonalon tervszerűen folytatják a demarkációs vonalra való visszavonulást. A leg-

Varsó védi magát

A Varsót védő csapatok parancsnoksága szeptember 21-én, este fél tizenegykor az alábbi jelentést adta ki:

Varsót és a modlingi erődítményt a német nehéztüzérség állandóan lövi.

Varsóban egyetlen épület sem maradt ép-ségben

és nincsen olyan ház, amelyben a német tüzér-ségnek ne lenne áldozata. A házak legnagyobb része, különösen a középületek, romhalmazzá váltak. A polgári halottak száma több ezer főre tehető. A német repülők két ízben támadták meg a fővárost. Modlint minden oldalról támadják, de védőserege hőiesen ellenáll. Varsó keleti részéről a németek támadását visszaverték. A Visztula balpartján három ízben sikeres ellentámadást hajtott végre a lengyel katonaság, amely foglyokat is ejtett. A lakosság és a csapatok hangulata kifogástalan. Varsó továbbra is védelmezi magát. (Rador.)

KIFOGY AZ ÉLELEMBŐL A LENGYEL FŐVÁROS

Rigából jelentik, hogy oda több észtt állampolgár érkezett vissza az ostromlott Varsóból. Elmondották, hogy a lengyel fővárosban vaját és friss marhahúst már napok óta nem lehet kapni és a lakosság túlnyomórészt lóhússal

utóbbi 24 órában Modlinből és Pragából több menekült érkezik. A tenger közelében operáló német harci egységek támadást intéztek a Hela félszigeten kiépített lengyel állások ellen.

AZ OROSZ CSAPATOK ELŐNYOMULÁSA

Moszkvából jelentik: (Dunaposta.) A szovjet csapatok főparancsnoksága tegnap az esti órákban a következő hadijelentést adta ki:

A szovjet csapatok megkezdtek az egész vonalon a Németországgal megállapított demarkációs vonal felé való előnyomulást. Vasárnap elfoglalták Stryjt, Grodogorot és a keleti arcvonalon a Bialystok-BresztLitovszk-Gorel-Vladimir Volenszki-Lemberg vonalon állanak.

FRANCIA HIVATALOS JELENTÉS

Párisból jelentik: (Dunaposta.) A francia hadvezetőség a következő jelentést adta ki:

A német csapatok támadásait a francia haderő minden vonalon visszaverte. A németek célja, hogy a Maginot és Siegfried vonal között elfoglalt francia állások kiépítését megakadályozzák. A francia csapatok szilárdan tartják a további célok eléréséhez szükséges állásokat és csekély erők latbavetésével sikerült is visszaverni a német támadásokat. A Rajna és Mosel között a hadműveletek jellege továbbra is az óvatos előrehaladás körül csucosodik ki. A németek kirohanásokkal próbálják nyugtalanítani a francia állások védőit. Gyorstüzérségünk azonban itt is visszaverte a német támadásokat.

táplálkozik. Elbeszéltek azt is, hogy a németek igyekeznek csakis katonai célpontokat bombázni. Varsó majdnem minden egyes utcájában hatalmas torlaszokat emeltek a főváros védői. (Radiopress.)

EGÉSZ HÁZSOROK SEMMISÜLTEK MEG

Varsóból jelentik: A Havas ügynökség jelenti Varsóból: A lengyel kézben lévő Varsó II. rádióállomás tegnap bombatalálat következtében

Saracioglu török külügyminiszter Moszkvában

A Szovjet érdekei a Dardanellákban

Moszkvából jelentik: (Dunaposta.) Saracioglu török külügyminiszter tegnap nyilatkozatot adott a TASS-iroda munkatársának. Örömet fejezte ki, hogy személyesen tolmácsolhatja a török nép üdvözlését a Szovjetunió népének, amely mindig megértéssel fogadta a török célkitűzéseket. Rámutatott azután a két nép egyre szorosabbra fonódó őszinte barátságára. E pillanatban — mondotta — a baráti job-

megsérült és így kénytelen volt adásait félbeszakítani. A lengyel főváros most már csak rövid-hullámú adóállomással tart fenn kapcsolatot a külvilággal. A rövidhullámú adóállomáson tegnap jelentették, hogy a német tüzérség 20 órán át bombázta a várost. Varsó rengeteget szenvedett az ágyúzástól, egész házsorok dőltek romba, ezenkívül nagyon sok középület is megsérült. A bemondó ezután jelentette, hogy Varsó egészen a végsőig, mindhalálig küzd és a fővárost az utolsó emberig védik.

MOSCICKY KÖZTÁRSASÁGI ELNÖK NEM REMÉLI LENGYELORSZÁG KÖZELI FELTÁMADÁSÁT

Berlinből jelentik: (Dunaposta.) A Német Távirati Iroda bucurestii jelentést közöl, amely szerint egy előkelő személyiség látogatást tett Moscicki köztársasági elnöknel és Ridz Smigly hadsereg főparancsnoknál. Elbeszélése szerint Moscicki köztársasági elnök nagyon megtört az utóbbi hetek eseményeinek sulya alatt és pesszimistikusan jelentette ki, hogy hosszabb idő fog eltelni, míg Lengyelország újból feltámad. Egyetlen elítélő szóval sem nyilatkozott Németországról. Kijelentette, hogy Lengyelország előtt ismeretes volt Németország támadó készsége, csupán azzal nem számoltak, hogy az utóbbi négy év alatt milyen nagymennyiségű hadianyagot halmoztak fel. A német benyomulás hirtelen következett be és ekkor Londonban kijelentették, hogy Lengyelország segítségét kap.

Ridz Smigly nyilatkozatában elmondotta, hogy az események második napján látta már, hogy a háború elveszett, megszünt minden összeköttetés a németek ellen operáló egyes hadsereg csoportok között és ez okozta a zavart. Már ekkor békekötésre határozta el magát, de Anglia kijelentette, hogy Lengyelországnak ezt nem szabad megtenni, mert a szövetségesek szárazon, vizen és a levegőben segítségére sietnek.

BERENDEZKEDIK A SZOVJET A MEGSZÁLLOTT TERÜLETEKEN

Moszkvából jelentik: (Dunaposta.) A szovjet lapok foglalkoznak a lengyel területek gazdasági és politikai beszerzésével. Megállapítják, hogy nagyarányú letartóztatások történnek és ezek között zárólag olyan lengyel politikai előkelőségek szerepelnek, akik a németek elől erdőségekbe menekültek és itt a szovjet csapatok kezébe kerültek. Nagy súlyt helyeznek az elfoglalt területeken élő lakosság politikai megszervezésére. Különösen az ukránok irányában folytatott nagy propagandát a Szovjet. A kiewi rádió külön leadásokban közli a szovjetkormány utasításait. Tízezer gramfon lemezt szállítottak ukrán területre, amelyek a szovjetunió céljait propagálják. Az orosz lapok jelentése szerint már eddig is elérték azt, hogy a lakosság széles rétegei a rubelt előnyben részesítik a zloty felett.

ELTÜNT A VARSÓI OROSZ KÖVETSEG SZEMÉLYZETE

Moszkvából jelentik: Itt valószínűnek tartják, hogy a moszkvai lengyel nagykövetség tagjait túszul fogják, amíg a szovjetkormány tudomást nem szerez a varsói szovjet nagykövetség személyzetének hollétéről. (Dunaposta.)

NEURALGIA
FEJFAJÁS
HÜLES ELLEN

ANTINEURALGIC

JANOL

Kapható gyógyszerárakban
és drogueriákban

Moszkvába hívták a bucarestii török követet

Londonból jelentik: A Press Associated jelenti Moszkvából: Molotov külügyi népbiztos felfüggesztette tanácskozásait Saracioglu török külügyminiszterrel. A megbeszéléseket akkor kezdik meg újból, amikor a bucarestii török követ Moszkvába érkezik. Saracioglu külügyminiszter már utasította a bucarestii török követet, hogy haladéktalanul utazzék Moszkvába. Angol politikai körökben úgy tartják, hogy orosz-román-török kölcsönös megnemtámadási egyezmény megkötéséről van szó. A bucarestii török követet azért hívták Moszkvába, hogy jelentést tegyen azokról a megbeszélésekről, amelyeket a román kormányval folytatott. Szó van arról is, hogy Saracioglu külügyminiszter útjá-

ban Ancara felé, kiszáll Bucarestiben. (Radio-press.)

Német-olasz-orosz egyezmény készül

Berlinből jelentik: (Dunaposta.) A Frankfurter Zeitung legutóbbi számában arról ír, hogy német-olasz-orosz hármás egyezmény készül. E megállapodás révén — írja a lap — az európai helyzet tisztázódná fog. A Szovjetunió ugyanolyan megállapodást kíván létesíteni Olaszországgal, mint annak idején Olaszország létesített Jugoszláviával. Ha létrejön az egyezmény és a lengyel kérdést teljesen elintézték, úgy Kelet Európában végleg tisztázódná fog a helyzet.

Anglia a szovjetálláspont tisztázását kérte

Londonból jelentik: A Havas-ügynökség jelenti: Halifax lord és Maisky londoni szovjet nagykövet között több, mint egy óras megbeszélés folyt le, amelyen a jelenlegi helyzettel kapcsolatos kérdéseket beszéltek meg — írja a Daily Herald. — Maisky megígérte Halifaxnak, hogy nyomban

érintkezésbe lép kormányával és rövid határidőn belül válaszolni fog a Szovjet jövőbeli magatartását illetően.

Olaszország véleménye

Milánóból jelentik: A Regie Fascista az európai helyzet ismertetése során azt írja, hogy Franciaország szolidáris Angliával, de nem sok kedvet érez az iránt, hogy ifjúságának javát elveszítse

csak azért, hogy segítséget nyújtson az angol terv megvalósítására,

azaz Lengyelország, Ausztria és Csehszlovákia helyreállítására, valamint Németország elpusztításához.

A franciák nem hisznek Németország elpusztításának lehetőségében

és kétségnek tartják, vajjon Beck, Benes és Schuschnigg megmentése kellőképp indokolná-e a vérengzést. A franciák tisztában vannak azzal, hogy

ők volnának kénytelenek a legnagyobb áldozatot meghozni a háborúért.

MUSSOLINI KORLÁTOZNI AKARJA A HÁBORÚT

Belgrádból jelentik: (Dunaposta.) A Politika című lap római tudósítója arról számol be, hogy az olasz közvélemény nagy jelentőséget tulajdonít a Lengyelországban lejártszódó eseményeknek és a szovjet hadsereg előnyomulásának. Hangsúlyozzák, hogy mindamellett Olaszország áthatatosan kitart eddigi külpolitikája mellett, amit Mussolini miniszterelnök körvonalazott és amelynek lényege abban csúcsosodik ki, hogy a háború kiterjedését mindenáron korlátozni kell.

ANGLIA VISSZAUTASITJA A DUCE BÉKEAJÁNLATÁT?

Londonból jelentik: A Mussolini által megfogalmazott javaslatok nem alkalmasak arra, hogy Európában a békét újból helyreállítsák. Így írnak általánosságban az angol lapok abból az alkalomból, hogy a Duce beszédét leközlítették. Az a tény, hogy Lengyelországot idegen csapatok szállták meg, Anglia és Franciaország szá-

A lap ezután különféle feltevéseket közöl a moszkvai kormányok Németországgal szembeni magatartásáról és azt a következtetést vonja le, hogy az orosz csapatoknak Lengyelországba való behatolásával a demokrácia megmentését akarták elérni. (Rador.)

Párisból jelentik: De Ribes francia külügyi államtitkár hétfőn délelőtt hosszabb kihallgatáson fogadta Surics párisi szovjet nagykövetet. (Dunaposta.)

mára nem tehetik kétségessé, hogy a régi országhatárokat helyre ne állítsák. A Daily Herald elismeréssel ír Mussolini óhajáról, de addig nem lehet szó békéről, amíg az a német győzelme alapján kell létrejöjjön. Az ilyen béke lealacsonyító és csak újabb támadásoknak és háborúkodásoknak vetné meg az alapját. Éppen ezért Mussolini javaslatait még csak tárgyalási alapként sem lehet elfogadni. (Rador.)

Negyven szavazattöbbségre számít Rooseveltt

Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államok szenátusának külügyi bizottságából alakult albizottság tegnap készítette el az új semlegességi törvényjavaslatot. Ezzel akarja ugyanis helyettesíteni Rooseveltt elnök a jelenleg érvényben lévő semlegességi törvényt és a kivételi tilalmat. A javaslatot ma terjesztik a külügyi bizottság elé. Amennyiben a külügyi bizottság a javaslatot elfogadja, azonnal továbbítja a szenátushoz. Politikai körökben úgy tudják, hogy a szenátusban szükséges 49 szavazat közül negyvenet sikerült biztosítani a törvényjavaslat számára. (Radiopress.)

SÜLYOS PROBLÉMA VÁR AMERIKÁRA

Panamából jelentik: (Dunaposta.) A közfarsangi elnök személyesen nyitotta meg a panamerikai kongresszust. Beszédében hangoztatta, hogy Amerikára igen súlyos probléma vár, az emberiség szellemi egységének megőrzése. Az Európában folyó háború — mondotta megsemmítéssel fenyegeti az erkölcsi értékeket és az amerikai államoknak minden erejük latbavetésével, eszánt harcot kell folytatni, hogy ezeket az értékeket megóvják a pusztulástól.

A HAVAS ÜGYNÖKSÉG JELENTÉSE A NYUGATI FRONTRÓL

Párisból jelentik: (Rador.) A Havas távirati ügynökség katonai munkatársa a következőképpen kommentálja az általános hadi helyzetet:

Németország nyugalmat akar a Balkánon

Berlinből jelentik: A Deutsche Diplomatische Korrespondenz újabb cikkben foglalkozik balkáni államok semlegességének kérdésével, azt írja, hogy a balkáni államok megtalálták már régebben természetes kapcsolataikat Németországgal és bizonyos együttműködés még annak idején létrejött, aminek következtében régen folytak a különféle árucikkek kicserélése. Ezeknek a kapcsolatoknak megváltoztatása nem áll érdekében sem Németországnak, sem pedig a balkáni államoknak. Németországnak a délkeleti nincsenek további politikai érdekei, csupán az érdeke, hogy ez a terület ne bocsátkozzék keletiekbe és ne ingassa meg jelenlegi kapcsolatait. A délkeleti államok ne áldozzák fel magukat egyes hatalmak esetleges céljainak. Nekik meg van minden eshetőségük arra, hogy kivételesen maradjanak a jelenlegi viszályon. Németország azonban hajlandó bárhol a veszélyeztetett érdekeiket megvédeni. A németek nyugalmat kívánnak a sokat szenvedett balkáni népeknek. (Radio-press.)

NÉMET REPÜLŐ HOLLANDIA FELETT

Amszterdamból jelentik: Egy idegen repülőgép — származására valószínűleg német — vasárnap elrepült a Guepfrei tartomány felett. A holland vadászgépek nyomban üldözőbe vették. Az idegen gép azonban Emmerich irányába eltűnt. (Rador.)

Oslóból jelentik: A Gertrud Eratt svéd kereskedelmi gőzöst az északi tengeren német tengeralattjáró elsüllyesztette. Az ezeröt száz tonnás hajó legénysége mentőcsónakokon megmenekült. A hajó kapitányának előadásra szerint a német tengeralattjáró német repülőgépek támogatásával az üldözésben. (Rador.)

EGY ANGOL KERESKEDELMI GŐZÖST IS ELSÜLLYESZTETTEK

Dublinből jelentik: A Hazeside nevű angol kereskedelmi gőzöst egy német tengeralattjáró elsüllyesztette. Huszonkét főből álló személyzete megmenekült. (Rador.)

KIDOLGOZTÁK A PITTMAN-JAVASLATOT

Washingtonból jelentik: Pittman szenátor, a szenátus külügyi bizottságának elnöke, vasárnap este tanácskozára ült össze a demokrata párt azon nyolc szenátorával, akik az embargó feelfüggesztésének hívei. A szenátorok segítségével megszövegezte az Egyesült Államok semlegességi törvényének módosítására vonatkozó törvénytervezetet. A javaslatot hétfőn terjesztették be a szenátus külügyi bizottsága elé. Ez a javaslat lesz az alapja a jelenlegi törvény módosítására vonatkozó vitának. Pittman szenátor többek között a hadianyagszállítás kivételének tilalmát akarja megszüntetni a „cash and carry” (fizess és vidd) elv alapján. A törvény kiállításával szemben nagyobb büntetéseket alkalmaznak és rendezni kívánja a hadviselő felek számára biztosítandó kereskedelmi hiteleket. Ez az utolsó pont hatalmas vitákat fog provokálni és nagy ellenzék is lesz, mert a jelenlegi törvény csak rendkívül rövid időre szóló hitelekre ad engedélyt.

A háború negyedik hetének kezdetén egy hetes viszonylagos tétlenség után a francia csapatok újból magukhoz ragadták a kezdeményezést. A tegnapi hadműveletek módját nyújtottak a francia csapatoknak állásaik kiigazítására. Jóllehet újból katonai körökben hangsúlyozzák, hogy nem lehet fontos előnyomulásról beszélni, hanem csak rendkívül érdekes, bár korlátozott hadműveletekről, amelyek alkalmat nyújtottak arra, hogy jó megfigyelő helyeket szerezzenek a francia csapatok számára főképpen Bliss környékén és a Hartz hegységben. A francia visszahatás láthatólag kihozta sodrából az ellenfelet, amely az utóbbi időben minden ténykedéstől tartózkodott és mindössze arra szorítkozott, hogy tüzériai tűz alatt tartsa a Zweibrückentől délkeletre elterülő vidéket, vagyis azokat az erős magaslatozatokat, amelyek a határnak ezen a részén fekszenek. Másrészt megemlítik, hogy a francia tüzér, amely előre toltá állásait, most már abban a helyzetben van, hogy nehéz lövegeivel a tulajdonképeni „Siegfried”-vonalat bombázza. A francia tevékenységnek láthatólag az a célja, hogy bármilyen német főparancsnokság által történő kezdeményezést megelőzzön.

AZ EGYIPTOMI TRÓNÖRÖKÖS AZ OLASZOKKAL TÁRGYAL

Kairóból jelentik: (Rador.) Mohamed Ali, az egyiptomi trónörökös, ma látogatást tett az olasz nagykövetségen. A trónörökös hosszú és barátságos megbeszélést folytatott a kairói olasz nagykövettel.

Felszínre kerültek a Thetis áldozatainak holtteste

A liverpooli kikötőbe vontolták a hajót

Párisból írják: Az Angliából elkésve érkezett apok nagy részletességgel számolnak be a „Thetis” mentési munkálatairól. A „Zeio” nevű mentőhajónak három és fél hónapi hősies és megfeszített küzdelem után végre sikerült bevonszolinia a Thetis bálna testét a liverpooli kikötőbe. Most az pontosan a Moelfre öbölben fekszik, mindössze nyolc méterrel a víz színe alatt. Ez annyit jelent, hogy a szerencsétlenül járt buvárnaszádót most már bizonyos a felszínre tudják hozni.

A „Thetis” kiemelését nemcsak azért szorgalmazták, mert a hajó maga jelentős értéket képvisel, hanem azért is, hogy az így megfejtendő vizsgálat során tudják megállapítani azokat a hibákat, amelyek szerencsétlenséget előidéztek. Ennek tisztázását eddig már a közvélemény megnyugtatója miatt is mindenáron sürgette a kormány.

A Thetist — mint ismeretes — igen nehéz körülmények között közel harminc kilométernyi távolságból kedvezőtlen tengerfenék viszonyok mellett vontolták be a liverpooli kikötőbe. Szeptember 7-én érkezett meg a „Zeio” és a „Ranger” mentőhajó nyolc és szomorú terhével a Moelfre öbölbe.

A kikötőben ezernyi ember nézte a két nagy erelőhajó lassu közeledését. Az első nap nem lehetett látni semmit sem, csak a rettenetes vastag acélteket, amelyek a két hajó oldaláról a víznek feleltek és amelyek végén acélburokban kilencvenlenc hős halált halt tengerész holtteste feküdt. Ásnap megérkeztek a buvárokat hozó hajók s megérték az első leszállás. Az admirálisnak az a terve, hogy egyrészt a Thetishez süritett levegőjüket erősít, hogy azok kiemeljék a vízből, másrészt szivattyúkkal a Thetis belsejéből több ezer tonnyu vizet kiszivattyúzzák.

A buvárok ezért felnyitották a gépházhoz vezető csapóajtó fedelét. Ekkor jelent meg az első holttest a tenger felszínén. Amint a csapóajtót kinyitották, meztelbás matróruhásh holttestet dobott felszínre a víznyomás. A mentőegységlet parti hába vitték, ahol agnoszkálás végett kiterítették.

Pár nap múlva a buvárok már be is tucaták férni a Thetis belsejébe és egymásután tizenegy holttestet hoztak fel.

A legutolsó jelentőség a Thetis kilencvenkilenc óttja közül már tizenkettőt felszínre hoztak. A tengeri víz és a levegőtől való teljes elzártság holttesteket csodálatos módon konzerválta.

A tengerészeti hatóságok úgy döntöttek, hogy várják meg az összes holttestek felszínre hozását, hanem azokat, akiknek a személyazonosságát ségtelenül megállapították, katonai pompával ásnap eltemetik. Ebből arra lehet következtetni, hogy az áldozatok nagyobb részét akkor hozzák ki a hajóból, amikor a Thetis testét már kiemelték a vízből.

Nagy pánik egy botosani cirkuszban

egy oroszlan leharapta egy ittas ember kezét

Botosaniból jelentik: Borzalmas szerencsétlenség történt vasárnap délután a Botosaniban játszó cirkuszban. Előadás közben kétségbeesett kiáltások hallatszottak az oroszlanok kettecei felől. Miután oroszlanok közben háborzongató üvöltéseket hallattak,

a közönség soraiban óriási pánik keletkezett. Mindenki azt hitte, hogy a vadállatok kiszabadultak ketteceikből. Az előadás félbeszakadt és az emberek egymást letaposva igyekeztek a kijárat felé. Közben a cirkusz személyzete vasrudakkal felerelve az oroszlanok ketteceihez sietett és ekkor sikerült, hogy

az egyik oroszlan egy férfi kezét leharapta. Az áldozatot Grunzu Ioannak hívják, 35 esztendőes valamikor vadállat ápoló volt. Ittas állapotban lett a kettecehez, ahol játszani kezdett a vadállatokkal. Az oroszlan állítólag az alkohol szagától bősült fel és kapta el Grunzu jobbkeztét. A cirkusz alkalmazottai csak nagy nehezen tudták a szerencsétlen embert a veszélyes helyzetből kiszabadítani. Rendkívül súlyos állapotban került kórházba.

Az Egyesült Államoknak jó üzlet Franciaországnak és Angliának szállítani

Milyen üzleti érdekek állanak a semlegességi törvény megváltoztatása mögött?

Amerika a világ első gazdasági erőforrása

Az Egyesült Államok kormánya több ízben hangoztatta, hogy nem akar háboruba keveredni. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy sikerül majd az Európában keletkezett konfliktustól elszigetelnie magát.

Az amerikai kormány sohasem igyekezett tagadni, hogy minden rokonszenve Anglia és Franciaországé. Hogy ennek a rokonszenvnek csupán világnézeti alapja, vagy pedig gazdasági oldala is van, az majd később kiderül. Jelenleg figyelemre méltó, hogy Roosevelt elnök mindent elkövet annak érdekében, hogy a semlegességi törvény megváltoztatásával halhatósabb segítséget tudjon nyújtani a háboruban álló európai nyugati hatalmaknak. Az Egyesült Államok elnöke kijelentette, hogy Amerika számára a legjobb védőpajzs azoknak az államoknak győzelme lenne, amelyeknek közös világnézete van az amerikai néppel. Ezt a győzelmet pedig nagy mértékben meg lehetne könnyíteni, ha az Egyesült Államoknak módjában állna Európába hadianyagot és egyéb terményeket szállítani.

Az első lépés a fegyverek kivitelére alkalmazott tilalom felfüggesztése lenne, ami egyuttal a legnagyobb jelentőségű is.

A fegyverkiviteli tilalom felfüggesztése az amerikai gazdasági élet szempontjából óriási jelentőséggel bír.

Amerika ugyanis rendkívül nagy hadianyag készletek felett rendelkezik.

de rengeteg nyersanyaga és fejlett ipara révén bármilyen fegyvert tud szállítani, bármilyen mennyiségben. De a fegyvereken kívül Amerika számos olyan anyag birtokában van, amelyek Európába való kivitele elsőrendű érdeke. Bár lakosainak száma a földkerekség lakosainak mindössze 6.1 százalékát teszi ki, mégis

a világ első gazdasági erőforrása.

A legfontosabb nyersanyagok és a földben lévő egyéb kincsek terén Amerika a világ hasonló anyagjainak 30—50 százaléka felett rendelkezik. Egy nemrégben megjelent kimutatás szerint Amerika a világ petroléumtermelésében 61 százalékkal vezet, míg az ólomnál 42, a gyapotnál 39, a szénnél 36, a réznél 36, a cinknél 31 és a vasnál 29 ez a százalékarány. Itt csak azokat az anyagokat soroltuk fel, amelyekből Amerika a világ teljes termelésének több mint negyedét adja. Már ebből is látszik, hogy ez a tengerentúli földrész milyen óriási gazdasági erőforrásokkal bír.

Természetesen vannak olyan cikkek is, amelyekben az Egyesült Államok hiányt szenvednek és itt elsősorban a cukor és a tea érdemel említést. Ezt a két fontos cikket, főleg angol és francia gyarmatokról importálják. Tulajdonképpen ez jelenti az első összeköttetést az Egyesült Államok és az európai demokrata hatalmak között. Bár ez a legjelentéktelenebb kapocs, de mégis olyan, amelyet Németország nem képes pótolni. Kétségtelen, hogy az amerikai népet egészen más okok készítik arra, hogy javait Anglia és Franciaország rendelkezésére bocsássa. Ezek közül a legfontosabb ok az a tapasztalat volt, amelyet a legutóbbi világháboruban szereztek az amerikaiak.

Az Egyesült Államok, mint adós állam lépett be a világháboruba és miut hitelező került ki onnan. Amerika gazdasági felvirágzását, főleg a demokrata hadviselő államok számára történt szállításnak köszönheti.

Ma a helyzet ugyanaz. Angliának és Franciaországnak szüksége van különböző anyagokra és cikkekre és abban a helyzetben vannak, hogy

vetni is tudnak.

és az Egyesült Államok minden bizonyonnyal szállítani fognak. Roosevelt elnök erőfeszítései azt bizonyítják, hogy a történelem ismétli magát.

KOZÁKOK

VERA KORÉNE

CHARLES VANEL

ROGER DUCHESNE

Capacii (LA BRIGADE SAUVAGE)

Lisette LANVIN Printul TRUBETZKOY Jean GALLAND

DON - KOZÁK - KÓRUS

Az idei szezon legjobb filmje!

Három a kislány

SCHUBERT SZERELME

Petrovich, Paul Hörbiger, Mária Andergast.

A SCALA

csütörtöki sláger!

KOZÁKOK

DÉLI HIRLAP

Automata telefon száma: 28-10

A francia tengerparton egy furfangos ötlettel több millió értékű ékszert harácsoltt össze egy pincér és egy táncosnő

Berlinből írják: Még a jelenlegi nemzetközi bizonyalmak komoly idején is felfigyelt mindenki a Cote d'Azuron történt többmillió lopásra, melynek szenvedő hőse mindenki, aki jelenleg Nizzában és a környékén tartózkodik és a társaság számottevő tagjának számít. A nagy feltűnést keltett lopás előzményei a következők voltak:

Pár héttel ezelőtt Nizza nemzetközi világában is kellemes szenzációt okozott Montbelliard márkának és feleségének a megjelése. A közporkor pár Nizza legelőkelőbb negyedében vett ki villát és rögtön a legnagyobb luxussal vették körül magukat, úgyhogy még

az ottidőz amerikai és francia komoly vagyonok urai is felfigyeltek a fejedelmi pazarlás hírére.

A márkai és felesége a Cote d'Azuron uralkodó módón életformák mellett is megőrizték tartózkodó és hűvösen előkelő magatartásukat és hetek kellettek hozzá, amíg a társaság legelőkelőbb tagjai után a kevésbé előkelők is a márkikkal személyes ismeretségbe jutottak.

Természetesen ezek után nagy örömet okozott, hogy a körülrajongott dúsgazdag és előkelő házaspár estélyt adott, amelyre rengeteg meghívót küldtek szét.

Az estélyen mindenki ott volt. A meghívott asszonyok ragyogtak az ékszerek, de mindent elhomályosított a vendéglátó háziasszony háromszoros gyöngnyakékének szépsége. A nyakék, mint a ház urnője bájos mosoly kíséretében közölte az érdeklődőkkel, egy uralkodói házból származó herceg ajándéka és ez a körülmény külön értéket is jelent számára.

A nizzai estély a legnagyobb siker jegyében zajlott le éjfélutánig... de akkor valami történt...

A háziasszony nyakáról nyomtalanul eltűnt a nyakék és amikor ezt a márkai kisse tartózkodó hangon, de igen komolyan bejelentette az egybegyűlt vendégeknek, még azt is kiemelte, hogy nem az ér-

téke miatt, de az ajándékozó személyére való tekintettel nem nyugodhat bele a gyöngysor elvesztésébe és arra kéri a vendégeket, hogy segítsenek megkeresni a nyakéket. A vendégek készségesen kerestek, de eredmény nem volt.

Ekkor a házigazda kijelentette, hogy számára rendkívül kínos ugyan, de a közben értesített rendőrségi intézkedésnek megfelelően, az ajtókat lezáratta. A rendőrségre egy felügyelő jött ki. Rövid ideig tanácskozott a házigazdával, majd kijelentette, hogy kénytelen a jelenlevőket átkutatni, ezért egy kis teremben egyenként személymérés alá veszi az urakat. Egy vendéghölgyet felkér, hogy ugyanezt a tisztán formailag szükséges kínos műveletet végezze el a hölgyekkel. És mingyárt felkért egy idős dámtát erre a célra.

A kínos művelet megkezdődött. A kutatás kissé tulaprólékosnak bizonyult és a vendégek között a hangulat percről percre romlott. Még alig került sorra a vendégek fele, az egyik férfi felfedezte, hogy a pénztárcája hiányzik és az átkutatott nők pedig egyáltalán nem is mutatkoztak újra. A vendégsereg gyanút fogott és minden udvariasságot félreértve, most már tisztázni akarta a ponyvaregény-témához hasonló ügyet. Azonban nem volt senki, akitől felvilágosítást kérhettek. Az ajtókat a rendőrfelügyelő bezáratta és a vendéglátó márkai és neje is a rendőrfelügyelő engedélyével eltávozott a teremből.

Kínos percek után kiderült, hogy az átkutatott nők ékszereikről megfosztva egy távoli szobába voltak bezárva és a márkai és neje, valamint a szélhámosbandához tartozó

rendőrfelügyelő és az idős dáma már rég megszökött.

Háromnapos hajszá után fogták el a veszedelmes társaságot: Robert Fenetre pincért, a barátját, egy kis táncosnőt és két segítőtársukat.

A pénz és a hatalmas értéket jelentő ékszerek még nem kerültek elő.

Tudományos könyv az ötösikrek jelleméről

A kanadai ikrek az elsők, akiket sikerült fölnevelni

Londonból írják: Igen nagy feltűnést kelt tudományos körökben Amram Scheinfeld „You and Heredity” (Ön és az átöröklés) című műve. A könyv behatóan foglalkozik az átöröklés aránylag új tudományával. Legérdekesebb része az, amely az ötös ikrek fejlődésével foglalkozik.

— Ez az első eset a történelem során, — hangzik a tudós könyvének idevágó része — hogy sikerült ötösikreket fölnevelni. Az örökösökkel művelésnek felbecsülhetetlen szolgálatot tett ez az eset. Mindenekelőtt semmi kétség nem fér ahhoz, hogy a kanadai ötösikreket egyetlen sejtből fejlődtek, tehát azonosak. Amennyire emberileg elképzelhető,

azonos viszonyok között fejlődtek és jöttek a világra.

Születésük után szintén hasonló körülmények között éltek és nevelődtek fel. Ennek ellenére csodálatos módon az öt gyermek jelleme nem egyezik egymással. Mindegyiknek más és más a karaktere. Íme az öt jellemrajz:

Ivonne

Az ő szellemi és testi fejlődését lehet a legáltalánosabban tartani. Nagyon jó természetű gyermek, s mindig hajlandó arra, hogy alávesse magát a másik négy gyermek akaratának, vagy kezdeményezésének. A pszichológusok „matriarchának” nevezik az ilyen típusú embert.

Anette

Ez a legvadabb és a legrakontanabban. Mindig megköveteli, hogy órák figyeljenek és ő szavát kövessék. A pszichológusok szerint az a körülmény, hogy a többiek valóban hallgatnak rá és követik a parancsait, még jobban fejleszti az agresszivitását. Mindig szüksége van arra, hogy hallgatósága legyen s hogy a hallgatósága alávesse magát neki.

Emilia

Boldogságra és megelégedettségre született gyermek. Szívesen követi mások parancsait, nem törődik azzal, ha egyedül van, mindig megelégedett és mosolygós.

Cecilia

Ismeretlen egyéniség. A vele foglalkozó tudósok megállapították, hogy semmit sem lehet előre meg-

állapítani nála, hogy mit fog mondani vagy mit fog tenni, — tökéletesen bizonytalan.

Mária

A szerencse mostohagyermekének nevezték ezt a kislányt. A legügyvetlenebb a testvérei között. Nem tud játszani s minimális benne a vállalkozási kedv. A körülötte lévő tárgyakkal nem képes bánni. Még játszani sem tud igazán.

Mindebből nyilvánvaló, hogy hiába volt az ikrek azonossága s hiába nevelték őket fel egy és ugyanazon körülmények között,

az öt gyermek jelleme ötféleképpen fejlődött.

Bizonyosra vehető, hogy minél idősebbek lesznek, annál jobban elűt majd jellemük, felfogásuk és „világnézetük”.

Érdekes, hogy fizikailag bizonyos azonosságok lehetnek közöttük észrevevni. Például, valamennyien az „O” vércsoporthoz tartoznak. Emilia és Mária azonban különböznek a többiekől, mindketten messzelátók s mindkettő, ha valamely tárgyat meg akar fogni, a hüvelykujját a mutató középujja közé szorítja. A másik három lány ezt nem teszi.

A tudós szerint valószínűnek látszik, hogy az eredeti sejt kettéhasadt, majd ez a kettő ismét szétválott s végül az egyikből megint levált egy is darab. Így keletkeztek az ötösikreket!

Ötven gyermek iratható be osztályonként kisebbségi iskolákba

Kolozsvárról jelentik: A nemzetnevelésügyi minisztérium 169.451—939. szám alatt a gyulafehérvári római katolikus egyházmegyének távirati úton rendeletet küldött, mely a következőket tartalmazza:

„A minisztérium hozzájárul ahhoz, hogy a felekezeti elemi iskolák azokban a helységekben, ahol nem engedélyezték még új tanerő beállítását, tanerőként ötven növendéket irathatnak be az 1939.40. tanévben az elemi oktatásról szóló régi törvény

A VILÁG

A MAI IDŐK áldozatokat követelnek, sőt föl borusan a párisi nő és aggóda siet a fodrászhoz, hogy az áldozatos idők stílusában fésültesse meg szőke, vagy barna fűrtjeit — írják a francia lapok. A Le Journal már hozza is a legújabb frizúrát, amely a gázmaszk viseléséhez alkalmazható és az óvóhelyen is gyorsan elkészülhet. A francia nők újabban hamvas, vagy tizianszőkére halványították a hajukat, de az ehhez való vegyszerek megszerzése nehézkessé válhat, most nem lesz diva a festett haj és a legelőkelőbb fodrászüzem kiadta a jelszót: vissza a természethez! A párisi nők sásként gesztenyebarna, vagy hollófeke fűrtől próbálják a megfelelő gázmaszkot viselni.

HENRY-AUGUSTIN Rattray a neve Anna legöregebb katonájának, aki 99 éves ugyan, de mint a párisi Le Journal írja — csak a multhetben gitámadásra való felkészülés alkalmával látott a boros felkészülést. Rattray Sebastopol ostromát már besorozott katoná volt, de betegnek feküdt a kármir hadjárata idején. A bur háború idején már volt a hadbavonulásra megállapított koron és a lágáború idején Londontól távol, egy kis közepben teljesített szolgálatot, távol a világ és a hátrajától, mint mondotta.

A NÉMET légvédelmi hivatal szigorú rendelkezést tett, hogy a temetők sírdombjain elhelyezett mécseseket a hozzátartozók meggyújtásához a rendelkezésre a szolgáltatott okot, hogy egyes városok elsötétítésénél a repülőkről halvány fénypontokat vettek észre és sehogysam tudták jönni a fényforrás helyére. Végül kiderült, hogy a halottak emlékeztérére egy-egy helyen meggyújtott örökmécses fénye pislálkolt. Most a rendelkezéseket az örökmécseseket eloltották.

NILS NILSSON svéd fiatalember az új Herkules, akit a világ legerősebb emberének címével illetnek ki a stockholmi lapok. Nils Nilsson mindössze 26 éves, 1 méter 88 centiméter magas és 87 kilósúlyú. A diszes címet azzal nyerte el, hogy kinyitott a tüzoltó laktanyába és ott egy hatalmas, tömör szöveget helyezett a vállaira, majd felszólította a legelső seget, hogy másszanak fel az asztalra. A paramonkság engedelmével tizenöt tüzoltó tornászt látta magát az imbolygó alkotmányra és miután a teljes szolgálati felszerelést vitték magukkal, erre renként 90 kilót számítottak súlyban. Szakmai számítása szerint az asztal is volt vagy egy más és a tizenöt ember súlyával így 1450 kilót tartott vállain.

A jelen voltak így számoltak be a történet az ifjú Herkules vállai alig görbültek meg a hatalmas teher alatt, míg a lábai alatt majd behorogt a föld. Két percig és 20 másodpercig tartott a tartózkodás és utána csak a homlokukerék duzzadt látszott meg az óriási erőmegfeszítés.

A „DAILY EXPRESS” írja egyik cikkében: A londoni születések száma a múlt héten tetlen lezuhant. A legtöbb várandós anya elhagyta a várost a háború kitörése előtt.

SZÁZ ÉVVEL EZELETT, 1839-ben jelent meg egy nevezetes angol „vasúti tanácsadó”: „Közönyves Vasúti Utasok Számára, avagy a Lódi Vaspálya Könyve”. A „gyermekcipőben” a vonatok utasainak sok hasznos tanácsot ad a könyv, például, hogy „a vonatból csak az állatokon szálljanak ki.”

HUMOR: AZ ENEKTANÁRNÁL. — Tanár, mit gondol, kezdek-e valamihez a hangom? — Hogyne, legdi tanadás alkalmával vészjelöl adhat a házban...

szerint.”

A rendeletet Caliani nemzetnevelésügyi minisztériumi igazgató írta alá. Hasonló rendelet érkezett a többi kisebbségi iskolákhoz is. A rendelet értelmében tehát az ötven iskolában osztályonként, illetőleg tanerőnként ötven gyermek iratható be az eddigi negyven helyett. A felekezeti iskolák hatóságai ezek után közzé adják azokat a tanulókat, akiket mint tanulókat felülük elutasítottak.

Tizenyolc évet töltött börtönben Tisza István gyilkosa,

aki most kiszabadult és mint zenész szeretne elhelyezkedni.
Sztanykovszky Tibor hányatott élete

Szeged határában, Kecskésen a véletlen hozza össze az újságírókat az elmúlt két évtized egyik legizgalmasabb politikai bűnpéldájának főszereplőjével, aki 18 évi börtönbüntetés után nemrég szabadult a szegedi Csillagbörtönből. Megrázó és őszinte beszélgetés keretében szomorú történelmi emlékek, drámai idők elevenednek meg, amit az évek elmosztak s a romok alól most egy

különös, regényes élet indul útra a szerelem segítségével,

ott, ahol 18 esztendővel ezelőtt abbamaradt.

Egyszerű, földszintes kis házban mondja el élete történetét Sztanykovszky Tibor. Vármegyei tisztviselő gyermeke, jogi pályára készült, de a forradalom leverésével vád merült fel ellene: ő gyilkolta meg gróf Tisza Istvánt. 1920 szeptember 15-én halálra ítélték. 1921. augusztusában bűnségei bűnrészesség vádjával került a szegedi Csillagbörtönbe.

24 éves, mikor becsukódnak mögötté a börtön kapui, 42 éves, mikor kijön.

Most 44 éves. Felesége tizenkilenc.

Pontosan 7000 napot töltöttem börtönben — mondja. — Ez alatt az idő alatt voltam asztalos, borbély, zenész, karmester. Mielőtt a börtönbe kerültem, három jogi szemeszterem volt. Benn

tizenegy nyelvet tanultam meg

s még valamit: megismerni az embert. Csak akkor látni, hogy ki kicsoda, mikor rab lesz. Valószínűleg mutatják meg és olyan őszintén beszélnek, hogyan börtönön kívül arra képtelenek.

Mikor a börtön kapuja a rab mögött becsukódik, már kész terveik vannak. Én tudóbajjal ke-

rültem a börtönbe, ott kigyógyultam és csak azután kezdtem tervekkel foglalkozni. Száz és száz tervem volt. Most kint vagyok és egy sincs. Nem tudok elhelyezkedni, mindenki szemében gyilkos vagyok.

— Milyen pályán szeretne elhelyezkedni?

— Mint zenész valamelyik zenekarban. Van működési engedélyem s tagja vagyok az Országos Cigányzenészek Szövetségének — mutatja meg a 218. számú arcképes igazolványát.

— De mindennél jobban örülnék, ha kiadhatnám cigánynyelvtanomat, amit forrásmunkák segítségével a börtönben írtam. József főherceg már csinált egy cigányiszótárt és nyelvtant. Az enyém 3500 szót tartalmaz és közrendészeti hatóságok részére igen előszerű volna.

Géppel írt 17464—834. I. M. VI. számmal elírt füzetet tesz az asztalra. Címe: „A cigány nyelv módszeres és gyakorlati nyelvtana, cigány-magyar és magyar-cigány szótárral. Írta Sztanykovszky Tibor.”

— A börtönben mindenkivel úgy bántak, ahogy megérdemelte.

Csinos, fiatalasszony lép a szobába.

— A feleségem — mutatja be Sztanykovszky. — A börtön ablakán keresztül jegyeztük el egymást ...

— 7000 nap után találkoztunk először — szól közbe a fiatal asszony. Azt sem tudtam, hogy néz ki, csak gukkerral láttam addig az arcát. Bizony,

ilyen szomorú eljegyzés nem volt még a világon, mint a miénk.

— Régen volt — szól a férj és megsímogatja kezével a felesége kezét.

Henrik, az orrszarvu és az idegek háborúja

A párisi állatkert kiűritési terve

A most ideérkezett francia lapokban sokat olvashatunk a párisi állatkert kiűritéséről.

Urbain, az állatkert igazgatója részletes kiűritési tervet készített.

— Ha szükségessé válik, fokozatosan szállítjuk el az állatokat. Először is a legritkábbakat helyezük biztonságba: a két orrszarvut, a zsiráfokat, az antilopokat, néhány olyan kerdőzöt, amelyekből csak a mi állatkertünknek van példánya. Veszélyességük miatt ugyancsak az első szállítmányba tartoznak a nagy ragadozók. A ládák, amelyekben utazni fognak, útrakészen állnak. A nappal vagy az éjszaka bármely percében útnak indulhatnak.

— S azt gondolja, hogy az ön kosztosai jól fognak viselkedni s könnyen hagyják, hogy ládáikba gyömszőlőjék őket?

Az igazgató nevetett:

— Ó! A feladat nem egészen könnyű. Nem tudom például, mit fog szólni a dologhoz Henrik, az orrszarvu. Valószínű, hogy ez a kis utazás nem lesz ínyére. Bizonyos, hogy az anyasziráf toporzékolni fog, de háromhetes kiscsikójának nemigen lesz kifogása az utazás ellen.

Elmondja ezután a párisi újságíró, hogy néhány ritka papagájt már ládába helyeztek. A ládák elég szűkek, a papagájok azonban nyugodtan viselkednek, „Állják az idegek háborúját”. Az orrszarvu háza közelében várakozik a hatalmas tölgyszőlő, a melyben el fogják szállítani. Két és fél tonna sulya lesz, ha Henriket is betelepítik.

— Arra gondoltak, hogy az állatok táplálékát esetleg gáz éri?

Erre a kérdésre így felelt az igazgató:

— Hogyne, tanulmányoztam a kérdést. Elég, ha az élelmet szalmával és olajos ponyvával takarjuk le. Köröskörül pedig klórmészert fogok szétintetni.

A Magyar Népközösség intervenciójára nemzetnevelésügyi miniszter megszüntette a kulturzónát

Kolozsvárról jelentik: A nemzetnevelésügyi minisztériumnak a Hivatalos Lap 201-ik számában augusztus 18-án kelt 154.205 számú rendeletével megalkototta a kulturzóna területét, felsorolva mindazonk a községeknek neveit, ahol az állami tanítók rendszeres fizetésüknek 50 százalékos emelését fogják élvezni. Az elemi iskolák és tanítóképzők működéséről szóló törvény 220-ik szakasza értelmében kulturzónás tanítók fizetésükben kívül tíz évtárra telepítési földdel is elláthatók.

Erdély, Bánság, Körösvidék és Máramaros terü-

letén kerekaszámban 888.600 magyar és 258.500 nemzet lakost ölelt fel az új kulturzóna. A magyarság vezetői a rendelet megjelenése után azonnal felhívták a kormány figyelmét erre a bennünket közvetlenül érintő súlyos intézkedésre. A bucsrestii közbenjárás eredményeképpen a Hivatalos Lap 1939. szeptember 22-én megjelent 219. száma közli a nemzetnevelésügyi minisztérium 163.817 számú határozatát, mellyel hatályon kívül helyezi a folyó évi augusztus 28-án kelt 154.205 számú rendeletet és ezzel megszüntette a kulturzónát.

Új rend a forgalmi adóregiszterek vezetésénél

Kik mentesek a regiszter vezetése alól. Külön kell könyvelni az egyes alapokra fizetett forgalmi adót

A pénzügyminiszter 1939 június 15-én 71.110 számú rendeletével szabályozta azt, hogy kik tartoznak forgalmiadó regiszter vezetésre. Erre vonatkozólag most újabb rendelet jelent meg, amely a következő rendelkezéseket tartalmazza:

A forgalmi adótörvény 1. szakaszának a) pontjában körülírt azon műhelyek és gyárak, amelyeknek kiegészítő és javítási stb. munkákkal foglalkoznak, de nem termelnek maguk kész árut, amelynek unitar tarifa valamely tétele alá esnek, nem kötelesek vezetni a fenti rendeletben előírt iratokat és könyveket, hanem csak a forgalmi adó speciális regiszterét.

Ugyanígy mentesek a közhasználatu elektromos áramot termelő és szolgáltató gyárak. Mentések úgy is az iratok és könyvek, mint a speciális regiszter vezetése alól is mindazok az iparok, amelyek gyártmányaikért már a nyersanyag behozatalakor előfizetik le a gyártmányokért járó forgalmi adót. Külön rendelkezések állanak azonban fenn a 6.204/1937 és az ezt kiegészítő 272.905/1939 számú rendeletek értelmében azokra a vállalatokra, amelyek a nemzeti repülőalap részére szó adót kötelesek fizetni.

A gyapjú feldolgozó vállalatok, mint a gyapjúszövő, fonalgépjártó, szőnyegszövő fonal- és általában a vállalatok, még ha egyébként a törvény 9.

szakaszának megfelelnek is (lásd a 259907. számú körrendeletét 1939 szeptember 16-ról) ideértve a szövő és nyomó gyárakat is, kötelesek vezetni a speciális regisztert, ha nem egész nyersanyag mennyiségeiket importálják, hanem részben a belföldön szerzik be.

Ezek a szokásos adatok mellett kötelesek a speciális regiszterbe bevezetni a forgalmi árca számát is és az adóhivatal, amely ezt kiszolgáltatta, ellenőrizni köteles, hogy a gyárba, vagy műhelybe vitt gyapjú teljes mennyisége után be van-e fizetve a forgalmi adó és a proporeionális taxa.

A többi vállalat, amelyek áruik forgalombahozása alkalmával fizetik a forgalmi adót, ezután is az eddigi rendelkezéseket kötelesek betartani és kötelesek az ellenőrző közegeknek a rendelkezésére bocsátani az előírás szerint vezetett iratokat és könyveket.

Egy külön rendeletben arról intézkedett a pénzügyminiszter, hogy a repülőbélveg nemzeti alapját a luxus eikké forgalmi adója mellett megillető 4%, illetve 3%, továbbá a közönséges 6% forgalmi adó mellett a nemzetvédelmi alapra fizetendő 2% adókat külön-külön kimutatva vételezzék be az állampénztárak és így könyveljék el, nem pedig összesített tételben, ami által e különböző alapokat szolgáló tételek összekavartak volt.

CORSO moziban

már csak pár napig látható a kedves film:

A matrózok

kedvence

a bájos kis Traudl Starkkal a főszerepben,
azonkívül WOLF ALBACH RETTY RICH
ROMANOVSKY

Legközelebbi műsor:

EXTASE

A szenvedélyek filmje. — Csak felnőtteknek

HIREK

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kirendelésével.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, kőzalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KULFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Mi lesz a kávéból?

Amerika gazdasági életében az utóbbi évek során éppúgy, mint Európában, jelentős változások állottak be. Ilyen változás, hogy a kültermelés követésében egyes nyersanyagok bizonyos mértékben pusztulásra vannak ítélve. Ilyen a kávé is. Számos esetben ahelyett, hogy a szegénysorsú lakosság között szétosztanák, a tengerbe vetik a felesleget. Emiatt több ízben támadtak az amerikai kormány gazdasági politikáját. Ez érthető is, ha elgondoljuk, hogy Amerikában évente többezer tonna kávét juttatnak a tengerbe. A sok hirlapi támadás következtében később arra az elhatározásra jutottak, hogy a kávé „gazdaságosabb” célra használják fel. Külön elosztó-hivatalokat létesítettek, amelyek a felül kávé beszállították az amerikai vasútiállomások raktárhelyiségeibe és innen kéthavonta különböző állomásokra szállították, ahol azután mozdonnyok és más gépek futására használták fel.

A fölösleg rohamos növekedése folytán néhány amerikai vegyész különböző kísérleteket tett a fűtő kávé értékesítésére. A kísérletek nem maradtak eredmény nélkül. Egy amerikai vegyész olyan masszát állított elő, amely butoról készítésére is alkalmas. A kávéból előállított anyagok közé sorolják és egyre nagyobb mértékben használják az úgynevezett „kávé-csöveket”. A kávé megőrlik, cementtel keverik és az így előállított masszát formába öntve, különböző méretű szigetelőcsöveket nyerneik, amelyek a szakértők véleménye szerint, sokkal célzerűbbek és előnyösebbek az eddig használt, úgynevezett Behrman-csöveknél. A villanyvezetékben a kávécsövek használata minden rövidzárlatot kizár. Legújabb kísérletek folynak vízvezetékcsövek előállítására is.

A fölösleges kávé értékesítése tényleg nagy feltételt kélt az a minap Newyorkban megjelent hír, hogy néhány amerikai vegyész olyan eredményeket ért el, amelyek nagyban befolyásolják majd a szövetgyárak termelését. Eszerint kiderült volna, hogy a kávé nemcsak szálra, hanem rugalmas anyagok előállítására is alkalmas. Kávécsövet — mosolygósan az amerikai szabók — ilyen divat még nem volt. Ezzel szemben a beavatottak azt állítják, hogy a kávéból készült szövet rövidesen nagy tért hódít. A kávécsövet nem egyszerű. Vegyi úton éppenséggel festhető, mint a többi, más anyagokból készült szövet. Van fekete, szürke, kék, sárga, és barnaszínű műszövet. A jelentések szerint a kávéból készült műanyagok Amerikában egyre nagyobb tért hódítanak, és remélik, hogy a közeljövőben a fölösleges kávé feldolgozása, sok téren, hozzájárul a drágaság lefőrsére. Szép, szép, de mi szerény európaiak egyelőre örölkünk, ha a kávéból néha-néha egy jó — feketét ihatunk.

— Kilencven áldozata van a kaliforniai hóhullámnak. Los Angelesből jelentik: A rendkívüli hószegség következtében kilencven ember halt meg.

— Pilsudsky marsall családja Stockholmra érkezett. Berlinből jelentik: A lapok stockholmi értesülései szerint Pilsudsky marsall özvegye és két leánya megérkeztek Stockholmra, ahol a lengyel követségen szálltak meg.

— A lég- és tengerészetiügyi minisztérium közli, hogy azon polgárok részére, akik nem esnek a Monitorul Oficial 1939. január 30-iki számában megjelent 267. számú rendeleti törvény hatálya alá, a minisztérium engedélyezte a Draeger és Auer-típusú népi gázálarok beszerzését. Ezek a gázálarok a minisztérium ellenőrző bélyegzőjét viselik.

Szeptember 26
Kedd
Ciripán, Jusztina,
Éva

1611. szeptember 26-án született Konstantinápolyban Evlija Cselebi, a törökök nagy utazója. Hivatalos kiküldetésben bejárta Szíriát, Kisáziát, Egyiptomot, a Balkánt, Magyarországot, Oroszországot, Németországot és az északi európai államokat. Utazásait tíz kötetben írta le.

1815. szeptember 26-án jött létre a Szent Szövetség, amelyet a forradalmak letörésére I. Sándor orosz cár, I. Ferenc osztrák császár és III. Frigyes porosz király kötöttek. A Szent Szövetség rendezte újja Európát Napoleon francia császár legyőzése és számkivetése után.

1825-ben nyílt meg Angliában Stephenson tervei alapján az első vasútvonal. A vasút csakhamar meghonosodott Amerikában és az európai kontinens többi országaiban is.

(—) A helytartó íthón, Marta Alexandru dr. királyi helytartó, aki Bucuresztben és Curtea de Argesben résztvevő Calinescu Armand miniszterelnök temetésén, hétfőn este visszakeresztetemesvárra.

(—) Serban földművelésügyi államtitkár Temesvárott. Serban Mihai földművelésügyi államtitkár tegnap reggel Temesvárra érkezett. A helytartóság megbeszélést folytatott Ciupe Gheorghe dr. vezértitkárral és Tieran Emil dr. főpolgármesterrel, majd a műgyetemen felkereste a rektor. A földművelésügyi államtitkár fogadta Popescu Nicolae mezőgazdasági vezérfelügyelőt és Pavel Petru mezőgazdasági kamarai elnököt.

— Kitéltottak Svájból három francia hetilapot. Bernből jelentik: A Német Távirati Iroda jelentése szerint a Candide, Marianne és Gringoire c. hetilapokat elkobozták és a jövőben nem árusíthatják azokat Svájk területén.

— Letartóztatott szellemidézők. Caracalból jelentik: Nem minden napi eset történt a Caracal közelében fekvő Ganeasa községben. Szeptember első napjaiban meghalt Tesoi Nicolae gazdálkodó. A temetés követő napon Margheanu Florea, az elhunyt egyik férjes leánya arról panaszkodott hozzátartozóinak, hogy esténként zajt hall a padlásról, majd az ablakon kopog valaki és egyéb olyan dolgokat észlel, amelyek meggyőződése szerint csakis elhunyt apjuk szelleme követ el, aki valamennyiüket meg fogja ölni. Véletlenül időközben meghalt Margheanuc két gyermeke és most már az egész család, valamint a rokonság bizsára vette, hogy Tesoi Nicolae szelleme látogatja meg esténként a házat. Összeült a családi tanács és elhatározták, hogy kiássák a holttestet, majd pedig szívét kivesszék és elégetik, mert csak így tudnak a szellemtel megszabadulni. Tesoi Ilie, az elhunyt gazdálkodó egyik fiának vezetésével a hozzátartozók közül ötven éjszakának idején megjelentek a temetőben, ott a razdálkodó sírját felnyitották és miután a holttestből a szívet kioperálták, azt misztikus szertartás keretében elégették. Ezután a színné változott szívet vízben feloldatták és a család valamennyi tagjával megittatták. Az esetről a csendőrség is tudomást szerzett és a szellemidézést letartóztatták.

(—) Temesvár idegenforgalma augusztusban. A temesvári szállodákban augusztusban 2218 idegen fordult meg. Ezek közül volt 624 tisztviselő, 266 katonai személy, 691 kereskedő, 29 diák, 62 ügyvéd, 116 mérnök 522 háztartásbeli és más foglalkozású. A 2218 idegen közül belföldi volt 1984 és külföldi 234. A külföldiek a következő országokból jöttek: 4 Amerikából, 5 Belgiumból, 3 Bulgáriából, 4 Szlovákiából, 1 Svájból, 6 Angliából, 7 Franciaországból, 100 Németországból, 5 Görögországból, 11 Olaszországból, 47 Jugoszláviából, 4 Svédországból, 3 Lengyelországból, 1 Palesztinából, 2 Törökországból, 28 Magyarországról és 3 más országból. Az idegenek augusztusban 1—30 napig tartózkodtak Temesvárott, huszonegy pedig olyan volt, aki augusztuson túl is a városban maradt.

Sulyos idegbaja miatt öngyilkos lett egy mehalai szabómester

Bach János negyvenkilenc éves mehalai szabómester a Moise Dobosan uca 38 szám alatti lakásában felakasztotta magát és meghalt. Az életunt ember felesége nem volt odahaza, amikor tettét elkövette. Az öngyilkosságot a szomszédok veték észre és értesítették a szabómester hozzátartozóit. A rendőrség megállapította, hogy Bach János egy sálla az ajtókilincsre akasztotta fel magát. Hozzá tartozói szerint a szerencsétlen ember évek óta súlyos idegben szenvedett és már a zombolyai ideggyógyintézetben is ápolták. Néhány hónap előtt egy ízben már megkísérelte az öngyilkosságot, de akkor a vékony zsinag, amelyre felakasztotta magát, elszakadt és megmenekült a haláltól. Végzetes terveről nem mondott le és most végül vetett életének.

A béke katonái

Vannak böcs emberek, akik a világ világtörténeisétől el tudják vonakoztatni magukat. Meglátogattam régi professzoromat. Az öreg un olvasásba merülve találtam. Egyik kezében Homerosz Iliászra volt, a másikban Baksys Sándor mes fordítása. A váltakozó olvasással a kettőt hasonlított magában az én öreg tanárom. Előtte asztalon nyolc-tíz újságpéldány volt, összehajtat állapotban.

— Mondj valamit, édes fiam, a világ folyásáról — indította a beszélgetést.

— En sem tudok többet, mint amennyit az újságok — feleltem.

— En még annyit sem tudok, fiam. Belekezesem megint az Iliászba s nem tudom fölvenni a újságot. Homerosz „isten” s pompás a Baksys fordítás. Miért vegyem el a gyönyörűségemből napi események...?

... A világháború kitérőrekor rendezés alatt állott az egyik főpapi könyvtár. Egy rendezés pedig annyit jelent, hogy felbomló a könyvtár a régi rendje. A főpaprak éppen ekkor jutottak eszébe a könyvtárak egyik kincse: Vergilius tízezerötödik századbeli bolognai magyarázatos kiadása.

— Hozd elő, fiam, a bolognai Vergiliust — uszította tiltkárát.

Dehát tiltkár, könyvtáros s az egész főpapi várt inkább érdekelte a háború hírei s kívánt volna nem került elő a bolognai Vergilius. A tiltkár nap-nap után zaklatta érte a főpap s ha a főtis telendő egy-egy csatahírről ügyekkel kitérni, meggyárt rászólt óminenciája:

— Nem erre vagyok kíváncsi, fiam, hanem a bolognai Vergiliusra.

Két heti várakozás után aztán nagyon megkérte holtá a tiltkárát meg a könyvtárosát. Amikor a tiltkár hagyta a fedlést, ránézett lábai előtt gumnyos kedves kutyájára. Hatalmas, szép dolog volt, vigy három nap óta nagyon búslakodott.

— Nézzétek már, fiam, milyen szomorú én jó kutyám. Mit gondoltok, mi baja lehet s gémnek? — kérdezte a főpap.

— Biztosan azon tűnődik, hogy mikor kerül elő a bolognai Vergilius — vágta rá minyárt a tiltkár.

A főpaprak magának is tetszett a titkár felelde harmadnap, amikor a tiltkár a bukai állásról sok sikerrel próbálta újságot, megint csak az székített felbe:

— Mi van a bolognai Vergiliusszal?

(—) A Dóm-templom védőszentjének ünnepe. A katolikus püspöki székesegyház védőszentjének, Szent Gellért püspöknek napja alkalmából vasárnap délelőtt tíz órakor a székesegyházban főpámissal volt, amelyet fényes segédlettel Kayser Lasz nagyprepost pontifikált. A templom zsufolá meglett ájtatos hívekkel. Szentbeszéd nem volt.

Különleges ülőbutorok

szakserű készítése és mindenmáj javítások

Reichardt Gyula

kárpitosnál, III., Bulevardul Carol 13. sz.

(—) Elétunt gazdálkodó. Draschkovits János 52 éves németstátpéri gazdálkodó súlyos gyomorhaja miatt a háza padlásán felakasztotta magát és meghalt.

GYÓGYSZERTÁR ÉJELI SZOLGÁLAT

Kedden, szeptember 26-án a szolgálati beosztás a következő:

A I. kerületben a 10 Mai utcában levő Blumberg gyógyszerár

A II. kerületben a Stefan cel Mare utcában levő Jahner R. gyógyszerár

A III. kerületben a Carol uton levő Máté gyógyszerár

A IV. kerületben a Dragalina téren levő Csillag gyógyszerár

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár és I. kisodán Panajoth Ernő gyógyszerára állandó szakai szolgálatot tart.

Mozi

MŰSOR:

KEDD, SZEPTEMBER 26.

APOLLÓ: A két árva (francia film).
CAPHOL: A zöld frakk (francia film).
ORSO: A matrózk kedvence (német film).
SCALA: Három a kislány (német film).

(—) Pacha püspök bérmauton. Pacha Ágoston negyedik püspök vasárnap délután Arad megyébe bérmautra indult, amely e hét végéig tart. A bérmaut vasárnap délután Kurtics községben kezdődött, hétfőn Mácsa, kedden Aradszentmárton volt soron, szerdán Simánd és Varsánd, csütörtökön Simonyfalva, pénteken Kisjenő és szombaton Szapáryliget községekben megy végbe a bérmaut. Hétfőn és kedden elkísérte a püspököt Kayser Lajos nagyprepost is. A püspök Héber János titkár kíséretében szombaton délután tér vissza Temesvárra.

— Amerikában feltalálták a fűthető ruhát. Az Egyesült Államok találmányi hivatalához most futott be a legújabb „forradalmi” felfedezéséről szóló jelentés. Egy nagy gyár küldte be, a közelgő tél alkalmával patentirozni akarja az új találmányát: a fűthető ruhákat. Ezek a ruhák fém-ből készülnek, selyem- és gyapjusszállal átszőve, villamos zsebelemeget lehet a fémnyaggal összeköttetésbe hozni és ezáltal úgy a ruha, mint a ruhát viselő emberi test kellemes, enyhe meleget nyer. A fűthető ruhák feleslegessé teszik a kabátviselést.

(—) Rendőrségi hírek. A józsefvárosi rendőrségen előállították Taran Vasile, Garii-ucca 13. szám alatti lakost, akit azzal gyanúsítanak, hogy Pura Simion, Rázboieni-ucca 1. szám alatti lakostól ellopott négyezer leit. — Gerő Aurelia feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes éjszaka betörte élelmiszerüzletének egyik ablakát és azon behatolva, ellopott 900 lei készpénzt és hat rúd szalámint. — Az elmúlt éjszaka a józsefvárosi Pop de Basesti-uccai híd közelében eszméletlenül találták Panait Ioan bucurestii illetőségű postai ellenőrt, akinek fején és nyakán kézzúrásból eredő súlyos sérülések voltak. A mentők kórházba szállították. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Fritsch vezértábornok holtteste Stettinbe érkezett. Berlinből jelentik: Fritsch tábornok földi maradványai hétfőn este érkeztek meg Danzigből a stettini állomásra. A holttestet katonai pompával szállították a német főparancsnokság épületébe.

— Új román luxusgőzösök. Constantából jelentik: Ma megérkezett a constantai kikötőben a Sulina nevű hajó, amelyet a közelmúltban Olaszországban építettek. Ezen kívül még három kereskedelmi gőzöst rendeltek Olaszországban, amelyek a következő elnevezéseket kapják: Cavarna, Balic és Mangalia. A gőzösök ultra-modern berendezést kapnak és gyorsaságuk 14.6 csomó. A Sulina gőzös Constanta és a Közelkelet között bonyolítja le a forgalmat.

— Zürichi tőzszezárlat: Páris 10, London 17.65, Newyork 442.25, Brüsszel 74.87, Milánó 22.50, Amszterdam 235.25, Berlin 176.

— A magyarországi sajtófőnök kintutítása. Budapestről jelentik: Da Vinci gróf budapesti olasz követ ma átviteltotta Kolozsváry Borcsa Mihály volt sajtófőnöknek, a sajtókamara elnökének az olasz koronarend tisztikeresztjét.

— Elhunyt Feiks Jenő festőművész. Budapestről jelentik: Feiks Jenő festőművész hosszú és kínos szenvedés után, hétfőn, 61 éves korában meghalt.

— Meghalt Freud Zsigmond. Londonból jelentik: Freud Zsigmond, a bécsi egyetem volt tanára, vasárnap hajnalban, 83 éves korában elhunyt. A magas kort megért tanár az ideggyógyászat terén tette nevét ismertté, a léleklemezés úttörő munkása és a róla elnevezett pszichopatológiai irány megalapítója volt.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Kainenik Árpád József, Craciun Vasile, Schuster Benedek.

(—) Halálozások. Meghaltak: Rochin Mihály 53 éves földműves, Kozsár Katalin, született Paul, 51 éves, Brach János 48 éves szabó, Seiler Pauline, született Faetics, 59 éves.

Ruszkabányai munkások küldöttsége a királyi helytartóságon

A ruszkabányai mezőgazdasági szerszámgyárat állították és — miként megirtuk — több száz munkás kenyér nélkül maradt. A munkások küldöttsége tegnap a királyi helytartóságon felkereste Ciupe Gheorghe dr. vezértitkárt és közbenjárását kérte a gyárnak újból való megnyitása érdekében. A küldöttség rámutatott arra, hogy úgyszólván az egész község a gyárból él és annak végleges megszüntetése a lakosságra nagy csapás lenne. A küldöttség azután felkereste Bottez Gheorghe munkügyi vezérfelügyelőt is, akit szintén közbenjárásra kért fel. A vezérfelügyelő megígérte, hogy tárgyal a temesvári lánogyár vezetésével, amelynek a ruszkabányai mezőgazdasági szerszámgyár tulajdonát képezi.

A szóbeli érettségi vizsga megkezdődött a temesvári bizottság előtt

Az írásbeli vizsgán valamennyi jelölt megfelelt

A temesvári Loga liceumban működő érettségi bizottság előtt befejeztek az írásbeli vizsgák, amelynek eredménye kitünő, mert az érettségi vizsgára jelentkezett százharminc jelölt mind sikeresen tette le az írásbeli vizsgát. Eredményesen vizsgázott tehát a piarista liceum tizenöt, a Notre Dame leányliceum tíz és a zsidó liceum hat növendéke is. Az írásbeli vizsga eredményének kihirdetése után vasárnap már megkezdődött a szóbeli érettségi vizsga. Az első napon az oravica General Dragalina fiúliceum tizenhárom je-

lőltjét vizsgáztatták és ezek közül sikeresen álltak meg helyüket a következők: Albu Giurcovi Bojdar, Babetiu Iuliu, Belu Pavel, Bugariu Aurel, Cichiri Nicolae, Florea Mihai, Guga Ioan, Marici Alois, Mihalachescu Gheorghe és Roscan Camil. Ezenkívül a bizottság elé került a lugosi Coriolan Brediceanu fiúliceum hat jelöltje, akik közül a következők tették le az érettségi vizsgát: Branda Cornel, Ciupag Radu és Heger Ioan. Az első napon tehát tizenkilenc jelölt közül tizenhárom tette le sikeresen az érettségi vizsgát.

Azokat a bankokat, amelyek nem tettek eleget a banktörvény rendelkezéseinek — feloszlatták

Bucurestiből jelentik: Október 29-én jár le az a határidő, ameddig az összes pénzintézeteknek alkalmazkodniuk kell a banktörvény intézkedéseire. Azokat a bankokat, amelyek a fenti időpontig nem

alkalmazkodtak a törvényhez, feloszlatták. A legfelsőbb banktanácstól nyert értesülés szerint számos pénzintézet nem tett eleget eddig a törvényben foglalt kötelezettségeknek.

— Kifogták a Begából az öngyilkos fiatalember holttestét. Megirtuk, hogy néhány nap előtt a józsefvárosi Bratiuna uccai híd közelében egy fiatalember öngyilkossági szándékkal a Begába ugrott és a vízbe fulladt. Holttestét tegnap a begai kikötőnél kifogták. Megállapították, hogy a húsz-huszonöt év körüli fiatalembert Balas Alexandrunak hívják.

— Danilo volt montenegrói trónörökös halála. Rómából jelentik: Danilo herceg, Montenegró volt trónörököse, az olasz királyné testvére, ma 63 éves korában meghalt.

Röpcédulákat dobtak le az angol repülők

Londonból jelentik: Az angol repülőgépek vasárnap este felderítést végeztek Németország nyugati és északi részében és rengeteg újabb röpcédulákat dobtak le.

(—) A mezőgazdasági mozgósítás megszervezése. Popovici Virgil ezredes-prefektus elnökletével a megyei prefekturán értekezlet volt, amelynek célját a mezőgazdasági mozgósítás megszervezése képezte. Megbeszélést a szükséges intézkedéseket és elhatározták, hogy azok végrehajtására a megye minden községében külön bizottságot létesítsenek.

(—) FELHÍVÁS ELŐFIZETŐINKHEZ. A gazdasági helyzet minden vállalatra súlyosan nehezedik. Sokszorosan éri ezt a sajtó is, amelynek kiadásai megszorodtak, bevételük pedig csökkentek. Azzal a kérelemmel fordulunk a DÉLI HÍRLAP előfizetőihez, hogy előfizetési hátralékaikat szíveskedjenek haladéktalanul beküldeni. Ez most azért is időszzerű, mert október elsejével új évnegyed közeledik. Az előfizetési hátralékokat nem tarthatja nyilván a kiadó-hivatal és ezért szükségesnek tartja azok kiegyenlítését kérni. Minden szellemi és anyagi erőnkkel azon vagyunk, hogy olvasótáborunkat kiélgessük és mindenkor szolgáljuk. Kérjük, hogy az olvasók ezzel szemben munkánkat azzal méltányolják és támogatásuk, hogy előfizetésüket pontosan rendezzék.

Városov Margit

október hó 1-én

testarányosító- és ritmikus torna tanfolyamait

III., Strada Doja 19 sz. alatt újból megkezdül.

Moszkva békére ösztönzi Kínát

Sanghaiból jelentik: Ciung-King és Tokió között állítólag megenyhült a viszony. A feszültség enyhülése, hír szerint, annak tulajdonítható, hogy Moszkva állítólag nyomást gyakorolt volna Ciung-Kingre a béke megkötése céljából. Hír szerint a japánok által elfoglalt kínai területen új kormányt alakítanak, amelynek feje Wang-Cing-Wei lenne. (Dunaposta.)

(—) Segédtanítók a magyar és német iskolai tagozatok számára. Az állami elemi iskolák magyar és német tagozataiban szabadságolás, betegség, vagy egyéb okokból Temestorontál-megyében huszonegy állás van üresedésben. Ezekre segédtanítókat és segédtanítónőket neveznek ki. A temesvári tanfelügyelőségen a kinevezendők jegyzékét már elkészítették és azt jóváhagyás végett a királyi helytartóság elé terjesztik.

A francia sajtó pánszláv terjeszkedéstől tart

Párisból jelentik: A hétfőn megjelenő lapok hangszólyozák, hogy a Szovjetunió ismét fellépett Európában és

a pánszlávizmus terjedését jelenti magatartása.

E fellépés következménye az is, hogy a Földközi-tenger és a Balkán-problémák más megvilágításba kerültek. A francia sajtónak az a véleménye, hogy a világ még látni fogja a németység és a szlávág küzdelmet akkor, amikor földközi-tengeri és balkáni érdekek összeütközésbe kerülnek egymással. (Rador.)

(—) A vasút téli menetrendje csak novemberben lép életbe. A vasúti vezérigazgatóságnak a temesvári kerületi vasútigazgatósághoz érkezett ierata szerint a vasút téli menetrendjének életbeléptetését novemberre halasztották el.

(—) Józseffalvárért. A légezt Józseffalva újjáépítésére M. I. olvasónk 100 leit adományozott. Gyűjtésünk ezzel elérte a 69.215 leit. A gyűjtést folytatjuk és minden adományt a Déli Hírlapban nyugtatunk.

Verdun polgármestere — Varsóhoz

Párisból jelentik: (Rador.) Verdun polgármestere szikratávíró útján küldött üzenetet a varsói polgármesternek és méltatta a Pilsudsky marsall Verdun diszpolgárának hervadhatatlan érdemait. Kifejezte egyben a francia nép csodálatát Varsó hősvédői iránt.

SPORTSEMÉNYEK

Bindea három góljával a TMAC legyőzte az AMTE együttesét

A nemzeti bajnokság vasárnapi fordulójában meglepetést kellett a Venus veresége Kolozsvárott a Victorától. A kolozsvári csapat sokkal jobbnak bizonyult ellenfelénél és megérdemelten nyerte a bajnokságot elleni mérkőzést. A Rapid FC csapata Resicán szenvedett vereséget Kertész csapatától. Az aradi piros-fehérek immár harmadik mérkőzésüket veszítették el. Ugy látszik az AMTE nem bír magára találni és egyelőre az utolsó helyen fekszik. A Ripensia Galatiban is megállta helyét. Beszámolóink a vasárnapi mérkőzésekről:

Kikapott az AMTE Temesváron
TMAC—AMTE 3:0 (2:0)

A TMAC csapata az első temesvári A-liga mérkőzésen vasárnap megérdemelt győzelmet aratott az aradi együttes ellen.

A munkásatléták új csapata lelkesen küzdött és különösen a második félidőben fölényben játszott.

Az első gólt Bindea a játék megkezdése után már a harmincadik másodpercben elérte. Az aradi csapat nagy erőfeszítéseket tett az egyenlítésre, de Fried tizenegyesét Eichler kivédte. A további aradi támadókat a TMAC közvetlen védelme Chiroiával az élen, sikeresen verte vissza. A második gólt Bindea fejszögölje jelentette. A második félidőben a TMAC sorozatos támadásokat vezetett és sokszor percekig az aradi csapat kapuja előtt tanyázott, de a lövéseket nem kísérte szerencse. A harmadik gól kapushibából esett. Reiter lövését Gerold védte, de vetődés közben a labdát kiejtette és Bindea nyugodtan a hálóba helyezte. Így lett 3:0 (2:0) az eredmény. A TMAC csapataból a közvetlen védelem kitűnően játszott. A halvesorban Hoffman emelkedett ki, míg a csatársorban Bindea minden lefutásával pánikot keltett az aradi védelemnél.

Az aradi csapat az első félidőben kivette részét a támadásokból, de a gólszerzéshez nem volt meg a kellő átütőere és lendület.

A csapat a második félidőben szétesően játszott, bár a védelem mindent megtett, hogy a nagy gólarányú vereséget elhárítsa.

A nemzeti bajnokság állása

Kárpát FC.	3	3	0	0	7	0	6
Ripensia	3	2	1	0	9	4	5
Venus	3	2	0	1	7	2	4
TMAC	3	2	0	1	6	5	4
Rapid	3	2	0	1	10	4	4
UDR	3	1	1	1	6	4	3
Victoria	3	1	1	1	2	3	3
Juventus	3	1	1	1	5	7	3
Gloria CFR	3	1	0	2	3	10	2
U. Tricolor	3	0	1	2	2	6	1
Sp. Studentesc	3	0	1	2	7	9	1
AMTE	3	0	0	3	1	8	0

A temesvári bajnokság eredményei

A kerületi bajnokság első osztályában a bajnoki mérkőzések eredményei a következők voltak: Rapid—Bohn 5:1 (2:1), Fratelia—Progresul 3:1 (2:1), Patria—CFR 3:0 (3:0), Jandarmi—Vulturii 3:0 (1:0). A második osztály eredményei a következők: Juventus—Cultura 3:2 (1:2), Freidorf—Ancora 5:0 (3:0), Victoria—CSHN 1:1 (0:0), Fortuna—III. kerületi FC 3:1 (0:0).

A magyar csapat legyőzte Németország válogatott együttesét

Magyarország Németország 5:1 (2:1)

Budapestről jelentik: Az Üllői-uti sporttelepen 20 ezer néző előtt találkozott a két ország válogatott csapata és az ezuttal kitűnően játszó magyar válogatott győzött az esélyesnek tartott német együttes szemben.

Datilo olasz játékvezető sipjelére így álltak fel a csapatok:

Magyarország: Tóth—Pákozdi, Bíró—Baróti, Sárosi III., Szalay II.—Kínese, Sárosi dr., Zsengellér, Dudás, Gyetvai. Németország: Jakob—James, Schmaus—Kupfer, Goldbrummer, Kitzinger—Lehner, Gellesch, Schön, Szepan, Pesser.

A magyar csapat szél ellen kezdi a játékot és az 5. percben Gyetvai keresztlabdáját Kínese kapja, aki néhány lépést tesz a labdával és közelről góloz. (1:0) A magyar csapat továbbra is frontban marad és a 8. percben Sárosi-Dudás-Gyetvai akció után Zsengellér kiugrott a védők gyűrűjéből és pompás lövésével a balsarokba küldte a labdát. (2:0). A 23. percben német ellentámadás következ-

Román Kupa mérkőzések

SSMR — Kínzsi 3:2 (2:0). Nagy meglepetés a Kínzsi veresége.

Crisana — Törekvés 4:1 (1:0). A Crisana jobbnak bizonyult ellenfelénél és így teljesen megérdemelten jutott tovább a Román Kupában.

Gloria — Aninosa 4:3 (1:1). A Gloria vasárnap Román Kupa mérkőzést játszott az aninosa együttes ellen, amelyet nagy küzdelemben legyőzött. Az aradi játékosoknak igen nehéz dolguk volt mert a honi együttes kiméletlen játéka miatt teljesítségükre kellett vigyázniok.

Turda: CFR Simeria — Uranus 2:1 (1:1). Kolozsvár: Muncitori — Haggibor 1:0 (0:0), 0:0) hosszabbítás után. Torda: Sodronyipar — B. Kochba, utóbbi lemondta. Szatmár: Olimpia — U. versitetea, az egyetemi csapat lemondta a mérkőzést. Nagykároly: Cimentul — Victoria 6:1 (4:0). Bucuresti: Olimpia — Prahova 1:1, Socae — S. Muncitorese 4:0, Vergu — Grajele Mihaescu 5:0. Metalosport — FC Braila 4:4, Carmen-Metaloglobus 5:0, Macabi — Oitul 2:0 (1:0). Galati: Tricolor — DVA 5:2 (2:1). Braila: Franco Romania — DOC 3:0 (2:0). Chisinau Macabi — Victoria CFR 4:2, Tighina: Muncitorul — Traian 16:0.

B) Liga mérkőzések: Metalosport — Mica 4:0 (0:0). A brádi Mica iriási meglepetésre súlyos vereséget szenvedett a ferdinandi csapatától. FC Ciova — Electrica 4:1 (2:0). Az Electrica nem bír megbirkózni a sikeresen rohamozó craiovai csapattal. Lonea FC — Jiul 1:0 (0:0). Spárta — Moropol 3:2. HTV — Mures 3:2.

zik, de Schön csak a kapufát találja el. A 37. percben Pákozdi felszabadító rugása Bíróról Schönre pattan, aki a kifutó Tóth mellett a hálóba továbbítja a labdát. (2:1).

A második félidőben a magyar csapat fölényben tart és a 6. percben Gyetvai beadása után Sárosi dr. lövése kapufára viszi a labdát, ezután kavardós támadás és Zsengellér megszerezte a harmadik gólt. (3:1). A 28. percben Sárosi dr. Gyetvai beadása után Zsengellért lyukra játsza és a közéscsatárnak arra is van ideje, hogy a labdát ballábbal tegye és éles, magas lövéssel a hálóba küldi. (4:1). A 34. percben Zsengellér lövése, amelyet a közéscsatár kettős cselezés után végzett, Jakobról visszapattan és Dudás nyugodtan helyezheti az ürt kapuba a labdát. (5:1).

A magyar csapat minden tagja kiválóan nyújtott, különösen Tóth, Bíró, Sárosi III., Zsengellér, Dudás és Gyetvai. A németeknél Goldbrummer, Kitzinger, Schön és Pesser.

Foto-Sport Optik

Fotolaboratorium
„Agfa”, „Kodak” és „Voigtlander” gépek és filmek.

A. M. Mülley

Timisoara I.,
Strada Solderer 11.

Kikapott a kupagyőztes Resicán.

UDR — Rapid FC 2:1 (1:1). Az UDR legénysege szép küzdelemben győzte maga alá a fővárosi vasutas csapatot, amely tartalékokkal volt kénytelen kiállni, mivel több játékosa, köztük Auer Ricsi is sérültek. Pop a honi együttesnek szerezte meg a vezetést, amelyet Barátky fejszögöllel még az első félidőben kiegyenlített. Szünet után alig indult el a játék az UDR König révén újabb gólt ér el. A Rapid ezután nagyon belefekszik a játékba, azonban nem bír kiegyenlíteni.

Idegenben is győzött a Kárpát FC.

Kárpát FC — Unirea Tricolor 3:0 (3:0). A nagybányai csapat megérdemelt győzelmet aratott az Unirea Tricolor együttese felett. Az obori csapat sokszor fölénybe került, ennek ellenére nem tudta kihasználni a kínálkozó helyzeteket. A vendégcsapat csatársora már sokkal szemféltesebb volt és három gólt szerzett. A bányai csapat közvetlen védelme emberfeletti munkát végzett.

Elvázott a bajnokesapat.

Victoria — Venus 2:1 (2:0). A Victoria lelkes csapata mindkét bajnoki pontot elvette a bajnok Venustól, amely Kolozsvárot veszítette el a veretlenségét. A Victoria kezdi a játékot és már a második percben Szántay révén megszerzi a vezetést, amelyet Cociuban kettőre szaporít. Szünet után Ene szepít az eredményen.

A Ripensia hazahozta a pontokat Galatiból.

Ripensia — Gloria CFR 2:0 (1:0). A mérkőzés végig nyílt küzdelem eredményezett és a Ripensia nagyobb tudásának tudható be, hogy a jelkes galati csapat nem szerzett meglepetést. Dobay beadásából Hász szerezte meg a vezető gólt, majd Marksteiner nagy lövéssel beállította a végeredményt.

KÖZGAZDASÁG

Rendelet törvény a hadsereg ellátásáról

Tiznapai szükségletéről a csapattest szabad kézből való vásárlás útján gondoskodhat hat hónapra megállapítják a vásárlási árakat

A Hivatalos Lap legutolsó száma rendkívül fontos rendelet törvényt közöl a koncentrációs csapattestek ellátására és a kereskedőktől közvetlenül vásárolt áruk vételárára vonatkozólag. A fennálló eddigi törvény értelmében rekvirálni és az évente egyszer közétett rekvirálási árakon beszerezni csakis mozgósítás idején lehet, s a csapattesteket az illetékes parancsnokságok látták el a szükségességekkel. A koncentráció alapján a garnizonok területéről eltávozott csapategységeket most az új törvény arra hatalmazza fel, hogy ellátásukra szabad kézből vásárolhassanak húst, élő vágóállatot, fűszer cikkeket, szalmát és szükségleti cikkeket, mint szappan, petróleum, seprő, mész, stb., ha a parancsnokság nem szállíthatja ezeket. Ugyanígy a lisztféléket is. A vételár ilyen esetekben a csapattest egy megbízott tisztját és a helyi primária egy megbízottja állapítja meg a rendes piaci árak alapján, de tekintet nélkül esetleges nem igazolt áremelkedésekre. Ha az áru birtokosa nincs megelégedve az árral, akkor

a rekvirálási tarifa árait alkalmazják és a fizetés is ennek megfelelően történik.

Az így vásárolható mennyiség azonban nem lehet több, mint az illető csapat egység legfeljebb tíz napi szükséglete. Nagyobb mennyiségek beszerzése hadosztály és a hadtest parancsnokság hatáskörébe tartozik és ezek az 1939. május 2-án közzétett hadsereg ellátási törvényrendelet értelmében járnak el. E szerint a vásárlás történhet nyilvános árjelzés útján, vagy szabad kézből. Utóbbit a hadügyminiszter másfélmillió lei erejéig eszközölheti.

A vételi árakat hat hónapra hat hónapra állapítja meg a központi bizottság.

a mezőgazdasági cikkek árát pedig megyei vegye bizottságok. Ezek az árak nem lehetnek magasabbak a hivatalos árjegyzék árainál. A vásárlás ezen neméinél a szemes termények beszerzése termelőktől, vagy a szövetkezetektől és termény kereskedőktől történik, szalmaféleket csakis termelőktől lehet venni.

— Nem vásárolhatnak erdélyi búzát a bánsági malmok. Megirtuk, hogy az új buzaértékesítési rendelet folytán a bánsági malmok őrlési célra csak a helyi piacot tudják ellátni, míg a gyengébb minőségű búzát a kitűnő bánsági termés miatt Erdélyből kinytelenek vásárolni. Ez a helyzet nem felel meg a bánsági malmok üzletpolitikájának és ezért már több ízben a felsőbb gazdasági tényezők beavatkozását kérték, hogy a Bánságban is vásárolhassanak olcsóbb áron búzát. Ez a kívánság azonban mindaddig nem teljesült és azért a bánsági malmok egyelőre tartózkodnak a gyenge minőségű erdélyi búza vásárlásától. Jelenleg a malmok a Bánságban található kismennyiségű gyenge termést dolgozzák fel a helyi piac számára, míg arra nem gondolhatnak, hogy a távolabbi piacok árával is versenyezzenek, mert az árkülönbözetet a tetemes fuvardíj egyenlítően ki. A bánsági malmok egyébként még mindig remélik, hogy a közbe jövőben engedélyezik számukra a hivatalos áron aluli vásárlásokat.

— Dugasolt palackokban levő áru erősségéért nem felel a kereskedő. A közelmúltban az aradmezei kórosvosok számos vidéki fűszerkereskedésben ellenőrizték a forgalomba hozott ecetet abból a szempontból, hogy az megfelel-e a törvény előírásainak. Ilyen ellenőrzést végeztek egy aradmezei fűszerkereskedőnél is, ahol lefogaltak egy 1 pcesételt és vignettával ellátott ecetes üveget, majd pedig azt a vegyvizsgáló intézetben megvizsgáltatták. A vizsgálat eredményeképpen megállapították, hogy az üvegben levő ecet nem felel meg annak a minőségnek, mint amelyet az üvegben levő gyári vignetta feltüntetett. Erre való tekintettel a kereskedőt mint az ecet forgalombahozóját, ötezer lei pénzbírsággal sújtották. A kereskedő fellebbezés adott be és arra hivatkozott, hogy a lepcsételt üvegben levő ecetet, illetve annak minőségét ő nem ellenőrizhette, így tehát annak minőségéért csak a gyár vonható felelősségre, amely az üvegre a minőséget feltüntető vignettát ragasztotta, ő azonban nem. Az aradi törvényszék a fellebbezés tárgyalása során helyt adott ennek az álláspontnak, a bírságot törölte és kimondta, hogy hasonló esetben az áru minőségéért nem az azt forgalomba hozó kereskedő, hanem a gyár felelős.

— A bánsági gabonapiac helyzete továbbra is csendes. A piaci árak a következők: Búza 75 kilós 430 lei, tengeri 430 lei, korpa 320 lei, új zab 330 lei, muharmag 400 lei, tökmag 950 lei, káposztarepce 820 lei, lencse 600—700 lei, új takarmányárpa 350 lei, tavaszi árpa 430 lei, lóheremag 210—220 lei, lucernamag 300 lei százkilónként.

— A munkaadó iparos céhek elismerése. A munkaügyi minisztérium 26.807 számú rendeletében felszólította az összes érdekelt hatóságokat, hogy iparosokat érintő ügyekben semmiféle kérvényt, vagy más eljárást ne fogadjanak el, csak abban az esetben, ha az a törvényesen elismert iparos céhek révén kerül illetékes helyre. A Temes királyi helytartóság területén ezidő szerint nyolc elismert iparos munkaadó cég működik és ezek a következők: élelmezési, textil és ruházati, borbély és fodrász, építész, asztalos, cipészek és bőrszék, órásk és ékszeresek, mechanikusok. A miniszter ezen rendeletet megkapta a temesvári iparos munkaadó céhek titkári hivatala is.

Rádió

KEDD, SZEPTEMBER 26.

Bucuresti. 12: Időjelzés, 12.03: Hanglemek. 13: Időjelzés és sportközlemények. 13.05: Hanglemek. 13.30: A Marcu zenekar hangversenye. 14: Látványosságok és művészeti hírek. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Időszéri közlemények. 19: Időjelzés és időjárásjelentés. 19.02: Tudományos krónika. 19.17: Hangverseny. 20: Felolvasás. 20.15: Ravel valzer. 20.30: Enekszámok. 20.50: A rádiózenekar hangversenye. 22: Sport hírek. 22.25: Táncclemek. 22.40: Hanglemek. 23: Hírek. 23.15: A Julea zenekar hangversenye. 23.45: Hírek francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Hírek. Közlemények. Lemezek. Utána: Étrend. 11.20: Felolvasások. 1.10: Németh Anna zongorázik. 1.40: Hírek. 1.55: Kovács-Baldi Miklós énekel. 2.30: Honvéde. 3.30: Hírek. 5.10: Asszonyok tanácsadója. 5.45: Hírek. 6.15: Szendrői Akos dr. néprajzi előadása. 6.45: Régi magyar nóták. 7.45: Cs. Szabó László előadása. 8.15: Hírek. 8.25: Szalonzene. 9.05: Krudy Gyula emlékezete. 10: Közvetítés Rómából. 11.20: Hírek. 12.10: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12.30: Lovászi Ferenc cigányzenekara muzsikál. 1.05: Hírek.

SZERDA, SZEPTEMBER 27.

Bucuresti. 12: Időjelzés, 12.03: Hangverseny. 13: Időjelzés, sportközlemények. 13.05: A hangverseny folytatása. 13.40: Hanglemek. 14: Látványosságok. 14.10: Hírek. 14.30: Hanglemek.

A DZSUNGEL TITKA

A „Déli Hírlap” eredeti regénye
Írta: K. D.

Ronald a horizonton sötét messzi partok felé tekintett, a közeledő földrészre, amely lassan egyre jobban és jobban kirajzolódott előttük és mint egy titokzatos, varázsszerű bűbájjal itatott szót, mondta magában csendesen: India... Azután Weltonhoz fordult:

— Nem, dehogy kötünk ki. Csak közel van a torkolat, nem sokára elhagyjuk a tengert és befordulunk az Indusba.

A hajó most mintha megállt volna egy percre, csak a tenger körökörül tarka fodrokban tajtékzó hullámain látszott, hogy lassan félfordulatot tesz saját tengelye körül. Rögön azután fel is hangzott az új vezényszó:

— És most teljes gözzel előre!

A hajó még egy pillanatra mintha mozdulatlanul állott volna a helyén, azután szinte nekirehamodott és egy órával később már behatolt az Indus torkolatába, betért a folyóba.

Akkor történt ez, ugyanazon a napon, amelyen Lilyan találkozott és beszélt Omár herceggel a palota kertjében. Ez a beszélgetés végtelenül jó hatással volt a már-már kétségbeesésbe és lethargiába sülyedő kedélyére, valamint a szolgálatot már csaknem felmondó tülcsigázott idegeire. Ez a beszélgetés új erőt, új bátorságot öntött Lilyanba. Egy közelben levő, reá gondoló és érdekében munkálkodó jóbarát érzése csodálatos megnyugvást és bizalmat kölcsönözött neki. Különösen akkor, amikor azt látta, hogy a herceg szavai valóban a legkíméletesebbek voltak és az érdekében való közreműködésre bármikor számít. Másnap este ugyanis, amikor felmászott a helye szőnyegét félrehúzza, hogy lefeküdjön az ott levő párnákra, hirtelen ijedt sikoltással hőkölt vissza. Pillanatra csodálkozva nézett a párnákra, majd tágranyit szemekkel, kíváncsian lépett közelebb.

Egy gyönyörű esztergály virág hevert a párnákon. Meglepetten, csendes örömmel hajolt le a virágokhoz és megfogta a csokrot. Ekkor valami kemény, hideg tárgyat érzett, amely a virágok alatt

volt elrejtve. Gyorsan odanyúlt és kihúzta. Revolver volt, egészen kis revolver, amelyet a tenyerében is könnyen elrejtethetett volna. A fegyver mellett levél is volt. Gyorsan felszakította a levél borítékát és kíváncsian futotta át azt a néhány, férfias, karakterisztikus írással odavetett, értelemes sort:

„Egy fegyvert küldök Kegyednek. Egy fegyvert és egy kérés: Csak végső szükség esetén használja. Ne felejtse el, hogy golyója esetleg kit találhat és hogy ki volt az, aki ezt a fegyvert a kezébe adta. Különben legyen nyugodt, hiszen én örökömm Kegyed fölött, aki ugyan senkije sem vagyok, de mindenképp jobban féltém — mert szeretem!”

A kis levél végén nem volt a írás, de nem volt nehéz kitalálni, hogy honnan jött, ki küldte. És Lilyan sokáig elgondolkoizva állott ott kezében a drága ajándékot és csak megsodrozódott könnyű biztonságérzete most, amikor látta, hogy a fiatal hindu tényleg barátjává szegődött, tényleg azon van, hogy segítségére legyen és már meg is kezdte működését hathatósabban, mint gondolta volna, mert ez a kis fegyver nagy előnyt, nagy megnyugvást és felfoghatatlan segítséget jelentett számára.

A kis levélkét gondosan megsemmisítette, a revolvért elrejtette, majd ismét az ablakhoz ment. Kint teljesen sötét volt. A hatalmas fák elmosódott körvonalai, mint valami hatalmas kolosszusok imboldyogtak az ég felé, amint ágaikat meg-megrázták a langyos szél. Lilyan kinézett a csillagos égre és talán első ízben, amióta itt volt „Kelet paradicsomában”, gyenge mosoly jelent meg halvány ajkai szögletében.

Remélni kezdett, erősen és törhetetlenül szállt meg a remény. Olyan ujjongó boldogsággal töltötte el ez az érzés, hogy még aludni sem tudott tőle. A leendő szabadulásra gondolt és — a fiatal hercegre Hálás szívvél, szerető lélekkel gondolt rá, sok melegséggel és ragaszkodással, mint huga a bátyjára és egyáltalában nem úgy, ahogyan a herceg órára.

Mert a herceg is éberben virrasztott az éjszakában és gondolatai Lilyan felé szálltak. Amióta ez a fehér nő itt volt, teljesen megváltozott. Maga előtt is érthetetlen volt, hogy mennyire csak neki szentelte minden gondolatát, tettét, idejét, de így volt. Minden érte volt és érte lett. Végtelenül kiábrándíthatatlanul és szenvedélyesen szerette. Reá gondolt és arcán gyönyörű mosoly jelent meg. Saját magát akarta kigunyolni, lemosolyogni esztelené-
32

Siessen

még ma előfizetni a DÉLI HÍRLAP-
ra, akkor október elsejéig

ingyen

kapja a lapot, korán reggel lakására
kikézbcsítve. Ha még ma beküldi

hozzánk

az előfizetési díjat, nyomban meg-
küldjük a lapot címére és október
elsejéig ingyen kapja!

15.10: Időszéri közlemények. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Művészeti krónika. 19.17: Hanglemek. 20: Felolvasás. 20.15: Enekszámok. 20.40: A rádiózenekar hangversenye. 22: Sport hírek. 22.25: Táncclemek. 22.35: Zongorahangverseny. 23: Hírek. 23.15: Éttermi zene. 23.45: Hírek francia, német és olasz nyelven.

Budapest I. Torna, hírek, közlemények, hanglemek. 11: Hírek. 11.15: Gyermekélelőtt 11.45: Felolvasás. 13.10: Cigányzene. 14.30: Hanglemek. 15.30: Hírek. 17.15: Diákkézlő. 18: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18.15: Házasodik a család. Csevegés. 18.40: Beszkiart-zene. 19.45: A kunk. E.óadás. 20.15: Hírek. 20.25: Takács Jenő zongorázik. 20.55: Egy nyár Finnországban. Utelírás. 21.25: A Rádió Szabónzenekara. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Hanglemek. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Cigányzene.

Budapest II. 20.30: Olasz nyelvoktatás. 21: Hírek. 21.20: Tasnádi László dr. magyar nótákat zongorázik. 21.45: Franco táborunk. Előadás. 22.15: Spanyol művek hanglemezeiről. 22.35: Időjárásjelentés. 22.40: Táncclemek.

ért, amiért ennyire meg tud hódolni, ennyire rabja tud lenni egy nőnek, akit csak néhányszor látott az életében. De hiába volt minden, a gunyos mosolygás, a boldogság érzésévé változott, ha rá gondolt és arra, hogy mennyire szereti őt és milyen jó is szeretni.

Felémelkedett helyéről és hosszú, határozott lépésekkel mérte végig szobáját.

Azon gondolkodott, hogyan szabadíthatná meg. Mert elhatározta, hogy minden áron megszabadítja innen. De hogyan? Hiszen a lehetetlenségbe volt határos még a gondolata is annak, valakit kicsempészni a palotából, amely örökkel van megrakva. És különösen valakit, akit amúgy is fűtve őriznek. De nem riadt vissza a tervtől. Akarta és remélte, hogy erős elhatározásával keresztül tud gáználni minden akadályon.

TIZEDIK FEJEZET

Miért?

Elmult ismét egy hosszú nap és Lilyan még csak nem is hallott semmit az öreg radzsáról. Ezen felette csodálkozott, nem értette a dolgot és nem tudta elképzelni, hogy mi is lappang e mögött. Tényleg békét hagyta neki? Egy időre csak, amíg válogatottabb puhító eljárásokat talál ki, vagy pedig megváltoztatta tervét és lemond róla? Belátta talán, hogy erőszakkal úgy sem tud érnit semmit? Vagy talán más tervei vannak?

Minden ajtonyításra, amelyet a palotából hallott, összerendezte és borzongva gondolt arra, hátha megint ő jön, megint ő próbálkozik. És kis kezével keményen, mindenre elszántan szorongatja a kis revolvért. Nem fejtette el ugyan Omár herceg kérését, hogy csak végső veszedelemben szabad a fegyvert használni, így is akarta, de ki tudja, ha valami közbejön és akkor...

Amint újból leszállt az est, annál intenzívebben szálltak vissza gondolatai a tegnapi esti kertibeszégetésre és szorongó szívvel várta ama találkozását. Várta azért, hogy a férfi szavaiból és vigasztalásából új erőt, új reményt, új bátorságot és új kitartást merítsen, mert ismét csüggedés és lemondás környékezett. A herceg ugyan megmondta, hogy nem szabad türelmetlenül lennie, mert minden időbe kerül, de mégis olyan tehetetlennek érezte magát ebben a lassuságban és úgy szerette volna, ha azonnal történik valami...

(Folytatjuk)

A sofőr udvarol

Nem tudom, mit szokott csinálni a nyájas olvasó, amikor taxiba alar ülni és az utolsó pillanatban észreveszi, hogy a sofőr eszik, vagy alszik. Ennél régebben ilyenkor csendesen álltam és másik kocsit kerestem. Bántotta volna a lelkiismeretemet, hogy első fontosságú dolgában megzavarjam.

Azóta azonban megtanultam, maguktól a sofőröktől, hogy csak zavarjam őket. Ők készségesen szakítják meg alvásukat, vagy étésüket. Ilyen a kenyérük. Nem szeretnek fuvart választani. Várhat az a zöldbepárló egy darabig, ahudni meg úgysem szabályszerű a standon. A sofőrök gépekkel foglalkozó, intelligens emberek, a legtöbbször intelligensebbek a vendégnél, akik a kocsijukban ül, világosan látják a kenyérükkel járó kötelességeket.

Most azonban más dolog történt velem. Turiába akartam ülni és észrevettem, hogy a sofőr sem eszik, sem nem alszik, hanem udvarol. A kocsi mellett állt egy sárgacipős, szőke lánnyal. Beszélgettek. Nem volt tilos dolog. A sofőrön meglátszott, hogy nem házas ember, a lánnyon, hogy igen rendes teremtés, bár abszolút nem volt kalapja.

Megálltam. Háromi kezdem. Vajjon fölbontatom-e azt az ábrát?

A sofőr azonban átvette a kezdeményezést. Okos fiú volt. Tisztában volt a helyzettel, a lány érzelmeivel éppen úgy, mint az én szentimentális gyűngeségemmel. Lecsapta a zászlót, megkérdezte tőlem a címet, a saját magánygyűre nem fordított több időt a másodpercnél.

Hallom, gyűngéden, de nagyon gyorsan odaszólt a lánynak:

— Megvár Mariska!

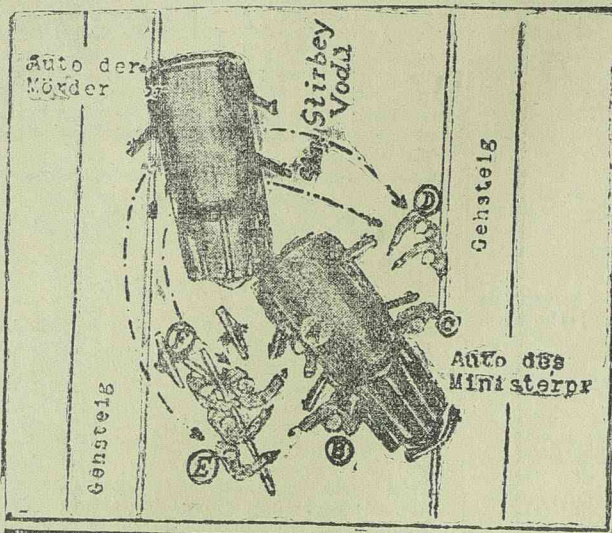
— Meg! — felelte a lány ugyancsak halkán és máris abba a pozícióba helyezkedett, ahogyan várni szokás.

Nagyon sajnáltam és szégyeltem a dolgot. Az ember nem szeret suttogó párokat elválasztani. Hirtelen mentő ötletem támadt. Odafordultam a sofőr-höz:

— Nem kell, hogy elválnak a kisasszony is felül a kocsi. Eljön velünk. És mivel ő hölgy, neki van joga választani, hogy hol akar ülni? Háttal, mellettem vagy elől a kormány mellett?

— Nem lehet! — felelte szárazon a sofőr.

Hogyan történt a Calinescu miniszterelnök ellen elkövetett merénylet?

Dühbe jöttem:

— Mi az, hogy nem lehet? Jogom van a kisasszonyt megkérdezni, hogy akar-e velünk jönni? És ha akar, akkor joga van felülni a kocsiira!

— Ez igaz! — mondta a sofőr. — De mit csinálunk, hogy megérkezünk a Lónya utcába? Jöjjen ide vissza a kisasszony gyalog, vagy villamoson? Mert én szabad zászlóval nem vihetek senkit a kocsimon. Ez a szabály.

— Nem baj! — magyaráztam. — Megvár a

Lónya utcában. Azután visszahoz ide. Pontosan erre a standra. Itt lakom, ebben a házban!

— Így rendben van! — Üljön be Mariska! — intézkedett a sofőr és amíg a lány elfészkelte magát a kormány mellett, kiváncsian rámnézett:

— Kösz! — mondta távirati rövidséggel, de rendkívül kedvesen. Nagyon érdekelt fiú volt. Többet láttam a hűtöt, mint az arcot. Mégis nagyon megszerettem. Sajnáltam, amikor elváltunk.

Hunyady Sándor.

A fenti vázlat kitűnően szemlélteti a véres merénylet minden mozzanatát.

A) Calinescu miniszterelnök kiszáll a gépkocsiból, hogy megvizsgálja a parasztszékkel való összeütközés okait és következményeit.

B) Andronea rendőrtiszt a gépkocsiból kigurva két revolvert vést ki a támadók csoportjára felé.

C) Jonita Vasile, a gépkocsi vezetője elmenekül, hogy segítséget hozza azokat a csendőröket, akik a merénylet színhelyétől 60 méternyire, Calinescu miniszterelnök udvarán voltak.

E) A merénylők, akik gépkocsijukból kiszállva sortűzre adták a miniszterelnökre és a kíséretükben levő rendőrtisztra.

F) A parasztszéknek a merénylet színhelyén maradt roncsai. A rajzról világosan ki lehet venni, hogy a miniszterelnök gépkocsija, amelynek a merénylők autójára hátulról nekiütközött, elejéig küssé felfutott a járdára.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feleadt hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés és házasság nem közölhető, minden más rovatban szavankint két leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. II. kerület: Popovici trafik, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobanților 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata Lahovari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nőgrády-trafik, (Corso mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45-06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgöczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45-13.

Oktatás

Angol órák, egyenként és csoportban új módszerrel. III., Str. M. Gáspár 3. Telefon: 13-70. 1293

Allást keres

Komoly női munkaerő irodai gyakorlatlaltal pénztárnoknői, vagy más bizalmi állást keres. Szíves megkereséseket kérem „Szerény igényű” jelige alatt a kiadóba. 1443

Alkalmazás

Mindenest keresek éves bizonyítvánnyal azonnalra. Redlinger II., Str. Trei August 4. II. em. 5. 1336

Lakás

Bátorozott szoba fürdőszobahasználattal, esetleg teljes ellátással azonnalra kiadó. IV., Str. Mircea Vodă 3. 1039

Belvárosi lakás 3 szobás, hallos, modern, november 1-re, vagy előbbre olesón kiadó. Érdeklődni telefon 17-66 I., Str. Grigorescu 4. 1334

Egyszobás modern garzonlakást keresek január elsejére a Belvárosban. Válaszokat „Sürgős” jelige alá a kiadóba kérek. 1335

Autó-velet

Férfi télikabát vasszürke kifogástalan állapotban jutányos áron eladó. IV. Str. Bolinteanu 14. ajtó 3. 2045

Publicatie Nr. 11724

Camera de Comerț și de Industrie din Timișoara, face cunoscut că în ziua de 5 Octomvrie 1939, ora 9, va avea loc la sediul ei din Timișoara I., Bulev. Regele Ferdinand 3, o tratare prin bună învoială, pentru închirierea următoarelor localuri și apartamente:

A) In edificiul din Bulev. Regele Ferdinand 3:

1) o prăvălie compusă din 2 localuri, apartament Nr. 4,

2) o prăvălie in parter, apartament Nr. 6,

3) un birou compus din 6 localuri, inculoar, apartament Nr. 14,

4) o garsonieră, compusă din 3 camere, apartament Nr. 18,

5) o garsonieră de o cameră, apartament Nr. 19,

6) un birou, apartament Nr. 21 a,

7) o garsonieră sau birou, compus din 2 camere, apartament Nr. 23,

8) o garsonieră sau birou, compus din 3 camere, apartament Nr. 26 a,

9) o garsonieră sau birou, compus din 3 camere mici, apartament Nr. 26 b,

10) o prăvălie, compusă din 3 localuri, apartament Nr. 8.

B) In edificiul din Bulev. Regele Ferdinand 2:

11) o prăvălie, apartament Nr. 2,

12) o prăvălie, apartament Nr. 3,

13) un apartament de 5 camere, apartament Nr. 15,

14) un apartament de 3 camere, apartament Nr. 16,

15) un apartament de 5 camere, apartament Nr. 17.

Localurile Nr. 4, 8 și 9, se închiriază pe timpul de 1 Ianuarie 1940—31 Octomvrie 1942, localul Nr. 10 pe timpul de 15 Decemvrie 1939—31 Octomvrie 1942, toate celelalte localuri pe timpul de 1 Noemvrie 1939—31 Octomvrie 1942.

Caietele de sarcini se pot vedea zilnic in orele de serviciu, la birourile Camerei de Comerț și de Industrie din Timișoara.

In ofertă se va declara că ofertantul cunoaste condițiunile caietului de sarcini și le acceptă. Licitatiia se va ține potrivit dispozițiunilor art. 88—110 din legea contabilității publice și art. 31—53 din Regulamentul oficiului central de licitații.

Camera de Comerț și de Industrie Timișoara, 15. Septemvrie 1939.

Președinte: ss. Ed. Giurăneanu, Secretar: ss. Z. Arsenovici.

Minele de cărbuni Mehadia S. A.

ujonnan megnyitott „Uránia” tárnáiból teljesen friss termelésű kő- és palamentes prima minőségű BARNASZENÉT mindennemű ipari, központi és házi fűtési célokra.

Eladási iroda: Timisoara, III., str. Odobescu 50.